

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

2024 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2025 m. kovo d.
Vilnius

VADOVO PRANEŠIMAS

2024 m. Energetikos ministerijos veiklos apžvalga

Mūsų strateginiai tikslai – sinchronizacija su Europos kontinentiniais elektros tinklais, nacionalinės elektros generacijos didinimas ir energetinės infrastruktūros stiprinimas. 2024 metai nacionalinėje energetikoje pagrindinis dėmesys buvo skirtas stabiliam elektros energijos gamybos augimui, intensyviai pasirengimui sinchronizacijai, aktyviai ateities sistemos modeliavimui ir energetinės infrastruktūros saugumo stiprinimui.

Visų pirma, pilnai pasirengta sinchronizacijai su kontinentinės Europos elektros tinklais. Sinchronizacijos projekto komanda, energijos perdavimo ir mainų įmonių grupės EPSO-G ir Lietuvos elektros operatorės „Litgrid“ specialistai sėkmingai įgyvendino ir tęsia dvidešimt projektų veiklų. Be pasirengimo sinchronizacijai, reikšmingai sustiprintas ir nacionalinis perdavimo tinklas, kurio plėtra ir toliau tęsiama. Taip pat praktiškai pradėdamas įgyvendinti jungties „Harmony Link“ projektas.

Geopolitiniai įvykiai ir incidentai Baltijos jūroje padiktavo naują svarbų klausimą energetikų dienotvarkėje – peržiūrėti ne tik kritinės energetikos infrastruktūros apsaugą, ją stiprinti ir planuoti sistemos apsaugos priemones. Tai apima sritis nuo fizinės saugos ir technologinių sprendimų. Taip pat svarbu, kad šiuos klausimus sprendžiame ne vieni, o kartu su Baltijos šalimis bei Lenkija. Įvairiuose Europos Sąjungos formatuose šis klausimas sulaukia vis daugiau dėmesio ir džiugu, kad mūsų šalis jau turi tam tikrą įdirbį/patirtį.

2024 metai buvo istoriniai vietos elektros gamybai šalyje. Praėjusiais metais elektros gamyba Lietuvoje augo daugiau nei trečdaliu, o 70 proc. elektros gamybos šalyje sudarė AEI. Sparčiai augo atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) iš saulės ir vėjo gamyba. Lietuvoje per metus pagamintos beveik 8 teravatvalandės (7,761 TWh) elektros energijos, 37 proc. daugiau, nei 2023 metais, kai rodiklis siekė 5,664 TWh. Labiausiai prie šio pokyčio prisidėjo AEI elektrinėse pagamintas elektros kiekis – gamyba saulės elektrinėse išaugo du kartus – 101 proc. (nuo 0,633 TWh iki 1,273 TWh.), o vėjo elektrinėse – 38,3 proc. (nuo 2,524 TWh iki 3,492 TWh).

Džiugina, kad vietos elektros gamybos dalis nuo bendro suvartojimo siekė 63 proc., tai didžiausia dalis nuo 2009 m., kai buvo uždaryta Ignalinos atominė elektrinė.

Nemažiau svarbu ministerijos indėlis rengiant Nacionalinę energetikos nepriklausomybės strategiją ir Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų planą. Šiais dokumentais kuriamas ateities energetikos pagrindas – modeliuojama sistema, vertinamos inovacijos ir ieškoma efektyviausių sprendimų, kad Lietuva kaip įmanoma greičiau galėtų pati pasigaminti visą reikalingą elektros energiją.

Energetikos ministras Žygimantas Vaičiūnas

I SKYRIUS STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija veikia energetikos valstybės veiklos srityje.

Energetikos ministerija, vykdydama pavestąsias funkcijas, prisideda prie 2021-2030 metų Nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, tikslų įgyvendinimo:

1 lentelė. Strateginio ir (arba) veiklos tikslo „NPP-05 Gerinti transporto, energetinį ir skaitmeninį vidinį ir išorinį junglumą“ poveikio rodikliai

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siektina poveikio rodiklio reikšmė (2024 metai)	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2022 metai	2023 metai	2024 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
5.1. Energetinio saugumo koeficientas (procentai)	67,8 (2016)	68	68	68	68	74	79

Strateginio ir (arba) veiklos tikslo „NPP-06 Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, saugoti biologinę įvairovę, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui“ poveikio rodikliai

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siektina poveikio rodiklio reikšmė (2024 metai)	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2022 metai	2023 metai	2024 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
6.11. Sutaupyta galutinės energijos kiekis (GWh)	0 (2020)	10842,89*	14797,06*	24 500**	16 864	20 459,3	27 279
6.12. Atsinaujanančių energijos išteklių dalis nuo bendro galutinio energijos suvartojimo (procentai)	24,47 (2019)	29,62	32,23	****	33	38	45

*rodikliai bus žinomi 2025 m. I ketv. pab. pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 ir 21 str. reikalavimus iš energijos efektyvumo priemonės įgyvendinančių institucijų surinkus informaciją Integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos rengimui.

** rodiklis bus žinomas 2027 m. I ketv. pab. pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 ir 21 str. reikalavimus iš energijos efektyvumo priemonės įgyvendinančių institucijų surinkus informaciją Integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos rengimui.

*** preliminariais skaičiavimais.

****oficialiame statistikos portale rodikliai bus paskelbti 2025 m. III ketv.

II SKYRIUS PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

Energetikos ministerija vykdo tris programas (*Nacionalinių energetikos politikos strateginių vystymosi krypčių, tikslų ir uždavinių įgyvendinimo programa; Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo programa; Energetikos ministerijos valdymo programa*), kurios skirtos Energetikos ministerijos veiklos prioritetams įgyvendinti.

Programos pasirinktos siekiant užtikrinti sėkmingą Energetikos ministerijos misijos vykdymą efektyviai naudojant šiame strateginiame veiklos plane numatomus finansinius, materialinius ir žmogiškuosius išteklius, galimybę vertinti pasiektus rezultatus ir laiku imtis reikalingų priemonių Energetikos ministerijos darbuotojų gebėjimams stiprinti.

2004 metais tapusi ES nare, Lietuva įsijungė į vieningą ES sistemą, tapdama bendros ES ekonominės rinkos dalimi, tačiau energetiniame kontekste sąlygos beveik nepakito, kadangi sistemiškai ir infrastruktūriškai Lietuva liko susieta su Rusijos energetine sistema. 2009 m. gruodžio 31 d. galutinai sustabdžius Ignalinos AE 2-ąją bloką ligtolinė Lietuvos energetikos sektoriaus priklausomybė nuo vienintelio išorinio energijos išteklių tiekėjo (Rusijos) dar labiau sustiprėjo. Lietuva neturėjo energetinių jungčių su ES kontinentine dalimi ir visos gamtinės dujos ir didžioji dalis elektros energijos buvo perkamos iš vienintelio monopolistinio tiekėjo.

Tačiau tuo pat metu Lietuva pradėjo įgyvendinti regioninės svarbos infrastruktūrinius energetikos projektus, skirtus sujungti Lietuvos ir ES energetines sistemas, įgyvendino Trečio energetikos paketo reikalavimus energetikos rinkai ir konkurenciniams rinkos dalyvių santykiams sukurti. Per pastarąjį dešimtmetį vykdant nuoseklią energetinio saugumo politiką Lietuva sugebėjo išsivaduoti iš iki tol buvusios beveik absoliučios energijos išteklių tiekimo priklausomybės nuo Rusijos. Įgyvendinant NENS suformuotus tikslus buvo diversifikuoti energijos ir energijos išteklių tiekimo šaltiniai, kuomet 2014 m. pradėjo veikti Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalas, 2015 ir 2016 m. pradėtos eksploatuoti elektros energijos jungtys su Lenkija (LitPol Link) ir Švedija (NordBalt), 2021 m. užbaigta Lietuvos-Lenkijos dujų jungties (GIPL) statyba Lietuvoje, o visas dujotiekis pradėjo veikti 2022 m. gegužės 1 d. Visa ši infrastruktūra leidžia Lietuvai užsitikrinti energijos išteklių tiekimą iš alternatyvių šaltinių, todėl visiškas elektros, dujų ir naftos importo iš Rusijos atsisakymas neturi neigiamo poveikio Lietuvos energetikos sektoriui ir energijos tiekimo saugumui.

Įgyvendinant elektros sinchronizacijos projektą per 2024 m. buvo užbaigtas pasirengimas sinchroniniam susijungimui su kontinentinės Europos tinklais. Atitinkamai 2025 m. vasario 8 d. 09:09 val. Baltijos šalių elektros energetikos sistemos galutinai atsijungė nuo IPS/UPS sistemos ir pradėjo veikti izoliuotu režimu, kurio metu buvo atlikti izoliuoto darbo bandymai, o 2025 m. vasario 9 d. 14:05 val. Baltijos šalių elektros energetikos sistemos sėkmingai pradėjo veikti nuolatiniu sinchroniniu režimu su kontinentinės Europos tinklais. Toliau bus tęsiamos likusios sinchronizacijos projekto veiklos, įskaitant antrosios Lietuvos ir Lenkijos elektros perdavimo jungties “Harmony Link” įgyvendinimą.

Svarbu toliau užtikrinti ir kitų strateginę reikšmę turinčių projektų potencialą (žr. 1 paveikslą) – integruotis į ES energetines sistemas bei skatinti darnią, konkurencingą ir efektyvią energetikos sektoriaus plėtrą: daugiau naudojant vietinių ir atsinaujinančių išteklių,

didinant konkurencingus vietinius energijos generavimo pajėgumus bei diversifikuojant energijos išteklių, kurių negalima pakeisti vietiniais, importą.

Svarbu tęsti pradėtas veiklas, tinkamai išnaudoti strateginę reikšmę turinčių projektų potencialą – integruotis į ES energetines sistemas bei skatinti darnią, konkurencingą ir efektyvią energetikos sektoriaus plėtrą: daugiau naudojant vietinių ir atsinaujinančių išteklių, didinant konkurencingus vietinius energijos generavimo pajėgumus bei diversifikuojant energijos išteklių, kurių negalima pakeisti vietiniais, importą.

1 paveikslas. Strateginiai energetikos projektai

Vykdoma Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtos programa įgyvendina Stojimo į Europos Sąjungą sutarties protokole Nr. 4 „Dėl Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje“ numatytus įsipareigojimus bei prisideda prie 2021-2030 m. nacionalinio pažangos plano 6.9 uždavinio „Saugiai nutraukti branduolinės energetikos objektų eksploatavimą ir sutvarkyti radioaktyvias atliekas“ įgyvendinimo.

2024 m. pabaigoje valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė (toliau – VĮ Ignalinos AE) turėjo VATESI išduotas licencijas šioms licencijuojamoms veikloms: Ignalinos atominės elektrinės (toliau – Ignalinos AE) eksploatavimo nutraukimo, Ignalinos AE panaudoto branduolinio kuro sausojo tipo tarpinio saugojimo saugyklos eksploatavimas, Ignalinos AE sucementuotų skystųjų radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimas, Ignalinos AE labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimas, Ignalinos AE panaudoto branduolinio kuro saugyklos eksploatavimas, Ignalinos AE labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyno statyba ir eksploatavimas, mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno statyba ir eksploatavimas, kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo ir pradinio apdorojimo įrenginio eksploatavimas, kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginio ir radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimas, Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimo vykdymas.

Iki 2024 m. lapkričio mėn. VĮ Ignalinos AE neįvyko nei vieno incidento, klasifikuojamo pagal tarptautinę branduolinių įvykių skalę kaip pirmo ir aukštesnio lygio, suminė personalinė apšvitosis dozė vienam darbuotojui neviršijo nustatytos 18 mSv ribos, radioaktyviųjų medžiagų išmetimai į orą ir vandenį buvo žymiai mažesni už leidžiamas normas.

VATESI licencijos ir leidimai išduodami asmenims, turintiems pakankamus technologinius, finansinius, vadybos sistemas, žmogiškuosius, avarinės parengties, fizinės saugos, branduolinių medžiagų saugaus laikymo ir vežimo, jų apskaitos ir kontrolės, atitinkančios Tarptautinės atominės energijos agentūros (toliau – TATENA) ir Euratomo garantijų įgyvendinimo nuostatas, pajėgumus, leidžiančius tinkamai vykdyti licencijuojamos ar leidimais reguliuojamos veiklos sąlygas ir užtikrinti branduolinę saugą. Galiojančios VĮ Ignalinos AE licencijos veiklai su branduolinės energetikos objektais užtikrina tinkamą žmonių ir aplinkos apsaugą nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio.

2 lentelė. Valstybės veiklos srityse įgyvendinamos programos, pažangos ir tęstinės veiklos uždaviniai, jų asignavimai ir kitos lėšos bei poveikio rodikliai

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2022 metais	2023 metais				2024 metais	2024 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
03	ENERGETIKOS VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS	516 835,1	351 585,4	68,0								
03-001	Nacionalinių energetikos politikos strateginių vystymosi krypčių, tikslų ir uždavinių įgyvendinimo programa	383 992,7	313 588,2	81,7								
03-001-01-13 (P)	Uždavinys: Didinti energetikos sektoriaus konkurencingumą	12 700,0	564,3	4,4								
E-03-001-01-13-01	Vidutinė galutinė elektros energijos kaina verslo ir pramonės vartotojams, palyginti su kitomis Baltijos valstybėmis, Skandinavijos bei Vidurio ir Rytų Europos šalimis ES					11	6	8	-*	-	7	3

	narėmis, vieta											
E-03-001-01-013-02	Vidutinė galutinė gamtinių dujų kaina verslo ir pramonės vartotojams, palyginti su kitomis Baltijos valstybėmis, Skandinavijos bei Vidurio ir Rytų Europos šalimis ES narėmis, vieta					12	3	4	_*	-	4	3
03-001-02-04 (P)	Uždavinys: Mažinti gyventojų energetinį skurdą	-	-	-								
E-03-001-02-04-01	Namų ūkių, kurie energijos išlaidoms skiria didelę dalį savo pajamų, dalis, procentai					12	3	16	16	100	15	8,6
03-001-05-01 (P)	Uždavinys: Integruoti Lietuvos gamtinių dujų rinką į bendrą ES dujų rinką	3 830,2	3 449,6	90,1								
E-03-001-05-01-02	Gamtinių dujų importo kelių diversifikavimo (IRD) indeksas (HHI)					3 793	3 420	3 420	3 420	100	3 420	3 420
03-001-05-02 (P)	Uždavinys: Sujungti Lietuvos elektros energetikos sistemą su kontinentinės Europos elektros energetikos sistema darbui sinchroniniu režimu	68 288,5	68 265,5	100,0								
E-03-001-05-	Iš ES valstybių narių					93	100	100	100	100	100	100

02-01	importuojamos elektros energijos dalis nuo bendro elektros energijos importo, procentai											
03-001-06-03 (P)	Uždavinys: Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą, didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo AEI dalį bei diegti taršos mažinimo priemones energetikos sektoriuje	215 510,0	183 960,8	85,4								
E-03-001-06-03-01	Energetikos sektoriuje išmetamo SO2 kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, procentai					-72,5	-79,4	-59	-*	-	-59	-60
E-03-001-06-03-02	Energetikos sektoriuje išmetamo nemetaninių lakiųjų organinių junginių (NMLOJ) kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, procentai					-31,9	-40,1	-8,7	-*	-	-39,5	-47
E-03-001-06-03-03	Elektros energijos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių					26,46	36,21	42	-*	-	52,5	100

	dalis galutiniame elektros energijos suvartojimo balanse, procentai											
E-03-001-06-03-04	Atsinaujinančių energijos išteklių dalis nuo galutinio energijos suvartojimo šildymui ir aušinimui, procentai					54,54	54,31	52	-*	-	55	67
E-03-001-06-03-05	Necentralizuotai šilumą gaminančių arba iki 20 MW galios įrenginių išmetamo ŠESD kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, procentai					._**	._**	-3,2	._**	-	-14,8	-26
E-03-001-06-03-06	Iš atsinaujinančių energijos išteklių pasigamintą elektros energiją savo reikmėms vartojančių asmenų skaičius, vienetai					42 438	85 281	100 000	123 703	123,7	40 000	500 000
E-03-001-06-03-07	Lietuvoje pagamintos elektros energijos dalis nuo bendro šalies elektros energijos sunaudojimo, procentai					35,3	47,9	62,8	-*	-	60	70
03-001-06-05 (P)	Uždavinys: Didinti viešųjų centrinės valdžios, individualių	31 880,0	24 763,5	77,7								

	gyvenamųjų pastatų ir įmonių energijos vartojimo efektyvumą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių juose naudojimą											
E-03-001-06-05-01	Sutaupyta viešųjų centrinės valdžios, individualių gyvenamųjų pastatų ir įmonių ūkyje energijos suminis kiekis, GWh					2 099,06	2309,04	2 630	2658,9	101,1	3 936	10 500
E-03-001-06-05-02	Namų ūkių išmetamo KD _{2,5} kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, procentai					-38,1	-48,5	-42,75	-*	-	-43	-45
03-001-11-01 (T)	Uždavinys: Siekti ekonomikos skatinimo per energetikos sektoriaus priemones	3 693,0	2 730,9	73,9								
03-001-11-02 (T)	Uždavinys: Didinti energijos gamybos, energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumą bei atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą	48 091,0	29 853,6	62,1								
E-03-001-11-02-01	Sutaupyta galutinės energijos kiekis, GWh					10 842,89	14797,06	16 864	24 500***	68,8		

E-03-001-11-02-02	Atsinaujinančių energijos išteklių dalis nuo bendro galutinio energijos suvartojimo, procentai					29,62	32,23	33	_*	-		
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso		383 992,7	313 588,2	81,7								
iš jo:												
1.1. valstybės biudžeto lėšos		103 751,0	96 606,7	93,1								
1.2. bendrojo finansavimo lėšos		13,0	0	0								
1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos		28 228,7	216 981,5	77,4								
1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos												
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)												
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos												
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos												
Iš viso 03 001 programai (1 +2 + 3+ 4)		383 992,7	313 588,2	81,7								
03-002	Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo programa	125 879,0	31 378,1	24,9								
03-002-06-09 (P)	Uždavinys: Įgyvendinti	125 879,0	31 378,1	24,9								

kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)												
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos												
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos												
Iš viso 03 002 programai (1 +2 + 3+ 4)		125 879,0	31 378,1	95,424,9								
03-003	Energetikos ministerijos valdymo programa	6 963,0	6 619,2	95,1								
03-003-11-01 (T)	Uždavinys: Užtikrinti teisės aktais Energetikos ministerijai pavestų energetikos srities valstybės valdymo funkcijų vykdymą	5 773,4	5 477,2	94,9								
03-003-11-02 (T)	Uždavinys: Atstovauti Lietuvos energetikos politikos interesams ES institucijose ir tarptautinėse organizacijose formuojant ir įgyvendinant Lietuvos ir ES energetikos politiką	1 190,0	1 141,9	96,0								
03-003	Valdymo programa	6 963,0	6 619,2	95,1								
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso		6 963,0	6 619,2	95,1								
iš jo:												
1.1. valstybės biudžeto lėšos		6 778,4	6 442,8	95,0								

1.2. bendrojo finansavimo lėšos	3,0	1,6	53,3								
1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	182,0	174,8	96,0								
1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos											
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)											
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos											
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos											
Iš viso 03 valstybės veiklos sričiai (1 +2 + 3+ 4)	516 835,1	351 585,4	68,0								

* oficialiame statistikos portale rodikliai bus paskelbti 2025 m. II-III ketv.

** rodikliai dar nepaskelbti Nacionalinėje išmetamųjų ŠESD apskaitos ataskaitoje.

*** nurodyta siektina rodiklio reikšmė, rodiklis bus tikslinamas 2027 m. I ketv. pab. pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 ir 21 str. reikalavimus iš energijos efektyvumo priemonės įgyvendinančių institucijų surinkus informaciją Integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos rengimui.

NACIONALINIŲ ENERGETIKOS POLITIKOS STRATEGINIŲ VYSTYMOŠI KRYPČIŲ, TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO PROGRAMA (03-001)

03-001-01-13 (P). Uždavins: Didinti energetikos sektoriaus konkurencingumą

2024 m. Valdymo koordinavimo centro atliktame vertinime aukščiausiu gerosios valdysenos rodikliu (A+) įvertintos „EPSO-G“ grupės įmonės „Amber Grid“, „Energy cells“, „Litgrid“ ir „Tetas“, Ignalinos atominė elektrinė ir „KN Energies“. Taip pat „EPSO-G“ grupės įmonei „Baltpool“ indekse suteiktas A rodiklis. Kasmet sudaromas valstybės valdomų įmonių (VVI) gerosios valdysenos indeksas yra skirtas įvertinti ir pamatuoti, kaip kiekviena valstybės valdoma įmonė bei valstybei atstovaujanti institucija įgyvendina pagrindines gerosios valdysenos praktikas, kurios apima Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijas, Nuosavybės gairių, Skaidrumo gairių ir Atrankos gairių nuostatas bei kitus VVI veiklą reglamentuojančius dokumentus ir geriausias pasaulines praktikas.

Nuo 2014 m. sėkmingai eksploatuojamas SGD laivas-saugykla „Independence“ (toliau – SGD laivas „Independence“) buvo nuomojamas iš Norvegijos kompanijos „Høegh Evi“. Tačiau 2024 m. gruodžio 6 d. SGD laivas „Independence“ buvo perduotas nuosavybės teise valdyti AB „KN Energies“ ir jis įregistruotas Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre. SGD laivas „Independence“ ir toliau užtikrins šalies ir regiono energetinę nepriklausomybę. AB „KN Energies“ įsigydama laivą „Independence“ sudarė vieną didžiausių Lietuvos valiutos rinkoje apsidraudimo sandorių, fiksuojant valiutos kursą. Šis sprendimas leido valstybei sutaupyti 8,05 mln. Eur, palyginus su sandorio dienos kursu.

Pokyčiai šilumos tiekimo reguliavime ir biokuro rinkoje lėmė stabilias šilumos tiekimo kainas. 2024 m. biokuro kainos lygis buvo vienas žemiausių per pastaruosius metus. Trumpalaikių sandorių kainos vidurkis Baltpool biržoje sudarė 19,3 Eur/MWh, arba 17,4 proc. mažiau nei tuo pačiu metu 2023 metais (buvo 23,4 Eur/MWh). Ilgalaičių biokuro sandorių kaina formavosi ties 22 Eur/MWh ir buvo panaši visose Baltijos šalyse. Tokia situacija vertinama teigiamai, nes nebuvo pagrindo iš šalies išvežti biokuro.

Naudojama vis daugiau SM3 biokuro, kurio gamyboje naudojamos miško kirtimo liekanos, tai yra šakos ir kitos kirtimo liekanos, kurių neįmanoma panaudoti jokiai kitai aukštesnės pridėtinės vertės produkcijai gaminti. Įsigaliojus Šilumos ūkio įstatymo pakeitimams, didesni šilumos tiekėjai bendrame kuro balanse turi naudoti 30 proc. biokuro, kurio gamyboje kaip žaliava naudojamos miško kirtimo liekanos. SM3 standarto biokuras yra labai svarbus, nes be SM3 biokuro kaina siektų apie 30 Eur/MWh ir šio kuro nesant, rinkoje susidarytų biokuro trūkumas. 2024 m. Baltpool biržoje biokuro iš kirtimo liekanų prekyba pirmąkart biržos istorijoje viršijo aukštesnės kokybės medienos skiedrų prekybą – SM3 standarto biokuro dalis sudarė 51 proc. viso biokuro kiekio.

Dėl priimtų sprendimų padidinta biokuro pasiūla rinkoje, konkurencija tarp tiekėjų sukurtos paskatos miško kirtimo liekanų panaudojimui šilumos gamyboje. Tai leido užtikrinti mažesnes šilumos kainas gyventojams.

2024 m. vidutinė centralizuotai tiekiamos šilumos kaina šalyje buvo 6,72 ct/kWh (be PVM) arba 8 proc. mažesnė nei 2023 m. (buvo 7,28 ct/kWh (be PVM)).

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimai nustatė reikalavimus energijos gamintojams privalomai naudoti biokurą, atitinkantį tvarumo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus. 2024 m. Lietuvoje tvaraus biokuro dalis sudarė 81 proc. viso Baltpool biržoje įsigijamo biokuro, 2023 m. šio biokuro dalis sudarė 85 proc.

Šilumos ūkio įstatymo pakeitimai užtikrina tvarią centralizuoto šilumos tiekimo sektoriaus (CŠT) plėtrą, skatinant dekarbonizaciją, efektyvumo didinimą ir atliekinės šilumos

panaudojimą. Nustatyti nauji šilumos kainodaros principai, skatinantys investicijas į modernias, tvarias technologijas bei sudarantys vienodas sąlygas visiems rinkos dalyviams. Taip pat įtvirtinta pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojų atsakomybė bei šilumos ūkio valdymo perdavimo procesų reglamentavimas.

AEI panaudojimui šilumos ir vėsumos gamybai didinti CŠT sektoriuje bei centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančioms priemonėms įgyvendinti skirta 102 mln. eurų ES fondų finansinė parama, iš kurios 37,5 mln. eurų skirta biomasės panaudojimo skatinimui, prioritetą teikiant biokurą deginančių kogeneracinių jėgainių bei didelio efektyvumo biokuro katilų su šilumos siurbliais ar talpyklom diegimui, pritaikytų deginti SM3 biokurą. 2024 m. buvo baigta rengti ir patvirtinta valstybės pagalbos schema, atlikti likę reikiami pasirengimo darbai, reikalingi kvietimams paskelbti 2025 m. pradžioje.

Vandenilis, lyginant su kitomis technologijomis, išsiskiria jo panaudojimo universalumu bei kumuliatyvinio CO₂ sutaupymo galimybėmis, todėl Lietuvoje vykdoma šios technologijos plėtra.

Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2024 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 1-81 „Dėl Vandenilio plėtros Lietuvoje 2024–2050 m. gairių patvirtinimo“ patvirtintos vandenilio plėtros Lietuvoje 2024–2050 m. gairės (toliau – Gairės). Gairėmis nustatomos pagrindinės žaliojo vandenilio plėtros iki 2050 m. Lietuvoje kryptys ir tikslai. Dokumente apibrėžiami vandenilio plėtros etapai, verslo aplinka ir uždaviniai, siekiant vandenilio technologijų panaudojimo pramonės, transporto, energijos gamybos ir kituose sektoriuose. Gairių įgyvendinimo planas, kuriame numatytos konkrečios priemonės 2025–2027 m., už jų įgyvendinimą atsakingi subjektai bei finansavimo poreikis, patvirtintas 2024 m. gruodžio 11 d. LR vyriausybės nutarimu Nr. 1070 „Dėl Vandenilio plėtros Lietuvoje 2025–2027 metais gairių įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo.“

Siekiant paramos vandenilio plėtrai, numatytos ir vykdomos finansavimo priemonės. 2024 m. balandžio 22 d. paskelbtas naujas kvietimas ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros direktoriaus 2024 m. rugsėjo 6 d. įsakymu Nr. T1-260 skirtas 16,94 mln. Eur finansavimas iš Modernizavimo fondo keturiems projektams, kuriuos įgyvendinus būtų instaliuoti 22 MW galios žaliojo vandenilio gamybos pajėgumai. Projektai turi būti įgyvendinti iki 2027 m. III ketv. pabaigos.

Lietuva dalyvauja 2024 m. gruodžio 3 d. prasidėjusio antrojo Inovacijų fondo aukciono schemoje „Auctions-as-a-Service“, kuria siekiama užtikrinti finansavimą projektams, kurie negaus finansavimo iš Inovacijų fondo. Be 1,2 mlrd. eurų ES lėšų iš Inovacijų fondo, schemoje dalyvaujančios Lietuva, Ispanija ir Austrija skiria daugiau kaip 700 mln. EUR savo šalyse esantiems žaliojo vandenilio gamybos projektams remti.

Lietuva iš savo Modernizavimo fondo biudžeto schemai ketina skirti apie 36 mln. EUR, o siekiant pasinaudoti šiomis lėšomis, Europos komisijos DG COMP direktoratui buvo pateikta derinti Valstybės pagalbos schema.

Priemonės naudos gavėjai turi būti juridiniai asmenys (viešosios arba privačios įmonės ar įstaigos) ir atitikti visus kvalifikacinius kriterijus, nustatytus Inovacijų fondo aukcione, kuris bus susietas su galutiniu sprendimu dėl valstybės pagalbos.

Lietuva preliminariai tikisi, kad šia schema pasinaudos 1-2 projektai ir bus įdiegta apie 11 MW galios elektrolizerių.

Šiuo metu Lietuvos ekonomika priklausoma nuo iškastinės energijos (gamtinių dujų, naftos produktų), kurios daugiausiai sunaudojama trąšų pramonėje, transporto sektoriuje, elektros energetikos sektoriuje. Vandenilio panaudojimas pramonės ir transporto sektoriuose turėtų reikšmingai sumažinti anglies dvideginio išmetimus ir palaipsniui sumažinti šių sektorių poveikį aplinkai. Remiantis ateities scenarijų modeliavimo rezultatais,

prognozuojama, kad mažai anglies dvideginio išskiriančio vandenilio paklausa 2030 m. Lietuvoje galėtų siekti 34,7 kt (~1,16 TWh), o 2050 m. – 612,9 kt (~20,41 TWh).

2024 m. sausio 26 d. Energetikos ministerijoje buvo inicijuotas projektas „Anglies dioksido panaudojimas aukštos pridėtinės vertės produktų gamybai“. Projekto tikslas - plėtoti anglies dioksido surinkimo, transportavimo ir panaudojimo pajėgumus, vystyti ir diegti efektyvias CCS ir CCU technologijas Lietuvoje. Projekto įgyvendinimo metu 2024 m. vasario mėn. atlikta studija įvertino pramonino ir biogeninio anglies dioksido surinkimo ir išvestinių pridėtinės energetinės vertės turinčių produktų (e metanolis, e metanas, sintetiniai aviaciniai degalai, sintetinis dyzelinas) gamybos potencialą. Įgyvendinant projekto veiklas numatytas teisinės reguliacinės aplinkos pritaikymas technologijų plėtrai, anglies, anglies dioksido transportavimo infrastruktūros įrengimas. Šiuo tikslu AB „KN Energies“, kartu partneriais AB „Akmenės cementas“ ir cemento gamykla Latvijoje „Schwenk Latvia“ įsteigė konsorciumą „CCS Baltic Consortium“ ir įgyvendina projektą, kuris įtrauktas į 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir tarybos reglamento „Dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių“ (TEN-E) 6-tą bendro intereso (PCI) projektų sąrašą, Energetikos ministerijos projekto apimtyje buvo įsteigta Lietuvos anglies dioksido surinkimo, transportavimo ir saugojimo platforma, kurioje dalyvaus viešojo sektoriaus, pramonės įmonės ir akademinė bendruomenė. Platforma veiks kaip nacionalinis anglies surinkimo, transportavimo, panaudojimo ir saugojimo technologijų pažangos, pramonės įsitraukimo skatinimo centras. Daug dėmesio bus skiriama tinkamam visuomenės informavimui ir palankumo naujų technologijų plėtrai skatinimui.

Surinkto CO₂ prognozė Lietuvoje, mln. t. per metus:

	2030	2040	2050
Iškastinio kuro CO ₂ surinkimo prognozė (CO ₂ šaltinis - ES ATLPS dalyvaujanti daugiausiai išmetimų turinčios įmonės)	0,68	2,4	1,0
Biogeninės kilmės CO ₂ surinkimo prognozė (CO ₂ šaltinis – biometano gamyba, atliekų deginimas, biokuro gamyba ir/ar panaudojimas)	0,35	3,5	2,4 - 3,5

Viena iš CCS/CCUS projekto veiklos kryptių – reikiamos infrastruktūros CO₂ transportuoti sukūrimas. Šiuo tikslu 2023 m. gruodžio 15 d. pateiktos paraiškos dėl dviejų CO₂ transportavimo infrastruktūros įrengimo projektų įtraukimo į PCI (*Projects of Common Interest*) sąrašą (AB “KN Energies” ir AB “Orlen Lietuva”, kartu su PKN Orlen (PL)), šis sąrašas buvo įtrauktas į atnaujinto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2022/869 2022 m. gegužės 30 d. dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių 6-tą priedą. Atnaujintas sąrašas buvo paskelbtas 2024 m. vasario 6 d. 2024 m. gruodžio 15 d. buvo pateikta AB “KN Energies” paraiška dėl CO₂ transportavimo infrastruktūros įrengimo tyrimų dalies finansavimo iš ES CEF-E fondo. ES Komisijos sprendimu šioms veikloms skirtas 3,02 mln. Eur finansavimas. 2024 m. gruodžio 28 d. pateikta AB “AmberGrid” paraiška dėl PCI paraiškos papildymo CO₂ transportavimo vamtėdynais galimybių analizės. 2024 m. gruodžio 10 d. AB „Akmenės cementas“ buvo sumontuota „CapsolGo“ demonstracinė CO₂ surinkimo įranga, kurioje naudojama karšto kalio karbonato (HPC) technologija.

Nuo 2018 m. Energetikos ministerija dalyvauja Šiaurės Ministrų Tarybos Šiaurės energetikos tyrimų agentūros ir trijų Baltijos šalių už energetiką atsakingų ministerijų energetikos tyrimų programoje. Ši programa skirta finansuoti energetikos tyrimų projektus tarp Baltijos bei tarp Baltijos ir Šiaurės šalių. Programos supratimo memorandume identifiкуotos tokios tyrimų temos:

- transporto dekarbonizacija;
- energetinis efektyvumas pastatuose ir pramonėje;
- energetikos sistemų analizė;

– iššūkiai ir galimybės regioninėms elektros jungtimis/rinkai.

2020 m. Lietuva pirmą kartą įmokėjo savo įnašą į šią programą, ir nuo tų metų Lietuvos mokslo ir tyrimų įstaigos gali lygiomis teisėmis su kitų programos partnerių įstaigomis dalyvauti jos veiklose. Priklausomai nuo rezultatų, ketinama toliau aktyviai dalyvauti šioje programoje – siekti, kad per Lietuvos mokslo dalyvavimą, mokslinės veiklos ir rezultatų pavidalu būtų atsiimta bent tiek lėšų, kiek buvo investuota.

Kaip vienas iš įrankių 2021-2027 m. laikotarpiu veikiančios pagrindinės ES tyrimų ir inovacijų finansavimo programos „Europos horizontas“ investicijoms įdarbinti yra ES valstybių narių sudaromos Europinės Partnerystės. Jų tikslas – pasaulinius iššūkius spręsti bei pramonės modernizavimą remti bendrais suderintais ES tyrimų ir inovacijų veiksmis. Pagrindinė energetikos srityje – „Perėjimo į švarią energiją“ europinė partnerystė, kurios tikslas yra būti transformacine Europos tyrimų ir inovacijų programa, skatinančia visų energetikos sričių pokyčius regioniniu, nacionaliniu ir pasauliniu mastu. Prie šių pokyčių prisidės pramonė, viešasis sektorius ir tyrimų bei nevyriausybinės organizacijos su tikslu, kad Europa būtų lyderė kurdama ir diegdama energetikos inovacijas, tokiu būdu tapdama pirmuoju žemynu, nedarančiu neigiamos įtakos klimato kaitai. Šia partneryste ketinama spręsti tokius iššūkius:

- Neigiamos įtakos klimatui nedaranti, lanksti ir patikima energetikos sistema;
- Švarios energijos gamybos ir konversijos technologijų vystymas;
- Skaitmeninė transformacija;
- Energijos saugojimo sprendimai ir jų integravimas į energetikos sistemą;
- Žiedinės ekonomikos principai energetikos sistemoje;
- Teisingi ir įtraukūs energijos pokyčiai;
- Sektorių integracija.

2024 m., Lietuvos mokslo tarybai (toliau – LMT) prisijungus prie „Perėjimo į švarią energiją“ europinės partnerystės investuojant nuosavas lėšas, neformaliai su LMT ir šios Partnerystės koordinatoriais (Austrija) sutarta apie du galimus bendradarbiavimo tarp LMT ir Energetikos ministerijos variantus, kuomet LMT galėtų suadministruoti Energetikos ministerijos turimas ir likusias nepanaudotas lėšas, gautas vykdant sutartį dėl atsinaujinančių išteklių energijos kiekio statistinio energijos perdavimo tarp Lietuvos Respublikos Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės, skiriamų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje srities projektams, įgyvendinamiems Lietuvos Respublikoje savarankiškai ir įgyvendinamiems kartu su kitomis valstybėmis pagal Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programoje „Europos horizontas“ numatytą Europos partnerysčių ir (ar) kitų tarptautinių mokslinių tyrimų projektų finansavimą.

2023 m. vasario 21 d. Energetikos ministro įsakymu Nr. 1-47 patvirtintos 2021–2030 metų plėtos programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtos programos pažangos priemonės Nr. 03-001-01-13-02 „Didinti energetikos sektoriaus inžinerinės pakraipos darbuotojų skaičių“ apraše¹ pažymima, jog žmogiškieji ištekliai yra svarbi energetikos inovacijų ekosistemos dalis. Pasaulio energetikos forumo analizėje žmonės įvardijami kaip esminis inovacijų elementas (angl. *people form the core of innovation*)². Būtina siekti pritraukti talentus į energetikos sritį – verslą, mokslinių tyrimų centrus, viešąjį sektorių. Tik tuomet galime tikėtis proveržio energetikos inovacijų srityje.

Šiuo metu specialistus energetikos srityje rengia kelios aukštojo mokslo ir profesinio ugdymo mokyklos (žr. 6 lentelę). Tačiau svarbu atkreipti dėmesį ir į netiesiogiai su energetika susijusias specialybes bei skatinti mokinius ir studentus plačiau domėtis galimybėmis energetikos sektoriuje, skatinti pasirinkti su šia sritimi susijusias baigiamųjų darbų temas, praktikų vietas.

¹ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/fbd17c20b1f411ed8df094f359a60216>

² White Paper „Accelerating Sustainable Energy Innovation.“

Siekiant užtikrinti energetikos sektoriaus žmogiškųjų išteklių poreikius, tobulinti energetikos krypties studijų kokybę, 2024 m. Energetikos ministerijoje įgyvendinamas projektas “Energetikos srities studentų skaičiaus didinimas ir profesijos populiarinimas”. Projekto veiklos vykdomos šiomis kryptimis:

- Stojančiųjų skaičiaus didinimas.
- Studijų kokybės gerinimas.
- Energetiko profesijos populiarinimas.

Telkiant suinteresuotas viešojo sektoriaus, mokslo ir studijų institucijas, energetikos įmones pasirašytas Tarpusavio susitarimo memorandumas, numatantis dalyvaujančių institucijų pastangas sutelkti pastangas ir išteklius skatinant bendrojo ugdymo mokyklų mokinius, STEAM centrų bendruomenę domėtis energetikos sektoriaus plėtra, energetikos srities studijomis, energetiko profesija, sudaryti sąlygas energetikos studijų studentams praktiškai susipažinti su energetikos sektoriaus įmonių veikla, technologijomis ir profesijos perspektyvomis, bendradarbiauti kuriant ir tobulinant studijų programas ir (ar) jų modulius, aktyviai įsitraukti į bendrojo ugdymo ir studijų procesą, keistis informacija, mokslinėmis žiniomis, patirtimi apie energetikos sektoriaus transformaciją, kuriamas ir diegiamas naujas technologijas, dalyvauti bendruose projektuose, organizuojamose mokslinėse konferencijose, seminaruose ir kituose renginiuose, susijusiuose su energetikos sektoriaus transformacijos tematika.

2024 m. rugpjūčio 29 d. buvo pasirašytas Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymas Nr. I-155 „Dėl darbo grupės tarpusavio susitarimo memorandumo įgyvendinimo priemonių planui parengti sudarymo“, kuriuo sudaryta darbo grupė įpareigota parengti Tarpusavio susitarimo memorandumo įgyvendinimo priemonių planą. Priemonių planas buvo pavirtintas 2024 m. gruodžio 11 d. Energetikos ministro įsakymu Nr. I-231 (29 priemonės). 2024 m. spalio 1 d. energetikos sektoriaus įmonės priėmė sprendimus iki 2026 m. skirti 0,9 mln. Eur. tikslinėms stipendijoms (EPSO G – 62, KNE – 16, VŠT – 3, Ignitis grupė apie 150, viso > 200 stip.).

3 lentelė. Aukštosios ir profesinio ugdymo mokyklos, vykdančios su energetika susijusias ugdymo programas:

Universitetai	Kolegijos	Valstybinės profesinės mokyklos
Kauno technologijos universitetas	Kauno technikos kolegija	Klaipėdos Pauliaus Lindenu mokymo centras
Vilnius Gedimino Technikos universitetas	Kauno kolegija	Vilniaus statybininkų rengimo centras
Klaipėdos universitetas	Panevėžio kolegija	Vilniaus technologijų ir inžinerijos mokymo centras
Vytauto Didžiojo universitetas	Klaipėdos valstybinė kolegija	Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centras
Lietuvos energetikos institutas	Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija	Alytaus profesinio rengimo centras
	Šiaulių valstybinė kolegija	
	Alytaus kolegija	

2024 m. Energetikos ministerijos parengtais ir Seimo priimtais Energetikos įstatymo, Elektros energetikos įstatymo, Gamtinių dujų įstatymo pakeitimais reglamentuota visuomenės prieiga ir pasinaudojimas didžiausia Lietuvoje centralizuota energijos duomenų mainų platforma, kurią valdo AB „Energijos sistemos operatorius“. Ši duomenų bazė atverta energetikos veiklai vykdančioms įmonėms ir trečiosioms šalims, kurioms ši platforma galėtų būti naudinga vykdant energijos vartojimo efektyvumo audito, energijos vartojimo optimizavimo, stebėsenos ir kontrolės sprendimus. Taip pat duomenis galima bus naudoti atliekant naujų paslaugų, inovacijų, skirtų energetikos rinkai, kūrimą, vykdant mokslinius

tyrimus ir vystant sprendimus klientams. Centralizuotoje energijos duomenų platformoje kaupiami ir saugomi įvairūs energijos duomenys – informacija, apimanti einamuosius ir ankstesnius energijos suvartojimo, gamybos ir kitų energetikos veiklų kiekybinius duomenys, įskaitant duomenys, susiję su energetikos veiklos administravimu. Informacija bus naudinga plečiant elektros energijos pasiūlos ir paklausos valdymo ir lankstumo paslaugas.

2024 m. spalio 26 d. bendradarbiaujant su Infobalt asociacija (LT) ir Estijos klimato ministerija bei vadovaujantis ES reglamentu Nr. 2021/40 buvo pateikta techninės pagalbos paraiška (Technical Support Instrument Programme (TSI)) dėl energetikos sektoriaus skaitmenizavimo indekso nustatymo metodikos parengimo finansavimo. Paraiškoje akcentuota problemos apimtis: skaitmeninimo indekso nebuvimas trukdo politikos formuotojams parengti įrodymais pagrįstas taisykles, kuriomis skatinama skaitmeninė transformacija ir žaliosios pertvarkos tikslai. Tikslūs rodikliai yra labai svarbūs vertinant energetikos įmonių pasirengimą diegti skaitmenines technologijas ir užtikrinti atitiktį tvarumo standartams, sudarant sąlygas priimti informacija pagrįstus sprendimus ir užtikrinti veiksmingą valdymą. Investuotojai taip pat reikalauja lyginamųjų indeksų, kad galėtų įvertinti skaitmeninę brandą. Be to, suvokiama rizika gali atgrasyti nuo investicijų į novatoriškus energetikos sprendimus, kurie yra labai svarbūs augimui. Skaitmenizacijos nebuvimas dar labiau slopina veiklos efektyvumą, nes energetikos įmonėms trūksta priemonių nustatyti neefektyvumą ir pagerinti veiklos rezultatus. Taip pat, nukenčia vartotojų išitraukimas, nes skaitmeninės priemonės, būtinos vartotojams įgalinti energijos valdymą, vis dar nepakankamai naudojamos. Problemos mastas: abiejose šalyse energetikos sektorius labai prisideda prie bendro aplinkosauginio pėdsako, todėl labai svarbu sutelkti dėmesį į energijos tiekėjų ir tinklo operatorių skaitmeninę transformaciją. Poveikis apima regionus ir daro poveikį Baltijos jūros regiono energetinio saugumo ir tvarumo tikslams. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos ir Estijos energetikos sektoriai yra tarpusavyje susiję, jų skaitmeninės transformacijos pastangos turės didžiulį poveikį regiono stabilumui. Ilguoju laikotarpiu skaitmeninimo indekso ir (arba) priemonės nenustatymas gali trukdyti ekonomikos augimui, nes skaitmeninimo srityje atsiliekančios šalys rizikuoja prarasti konkurencingumą ir veiklos efektyvumą sparčiai kintančioje pasaulinėje energetikos aplinkoje. Šis sąstingis taip pat gali turėti įtakos jų patikimumui pasaulinėse diskusijose dėl klimato, ypač dėl išsipareigojimų iki 2050 m. užtikrinti nulinį grynąjį išmetamųjų teršalų kiekį.

Paraiškoje nurodyti šie siekiami rezultatai:

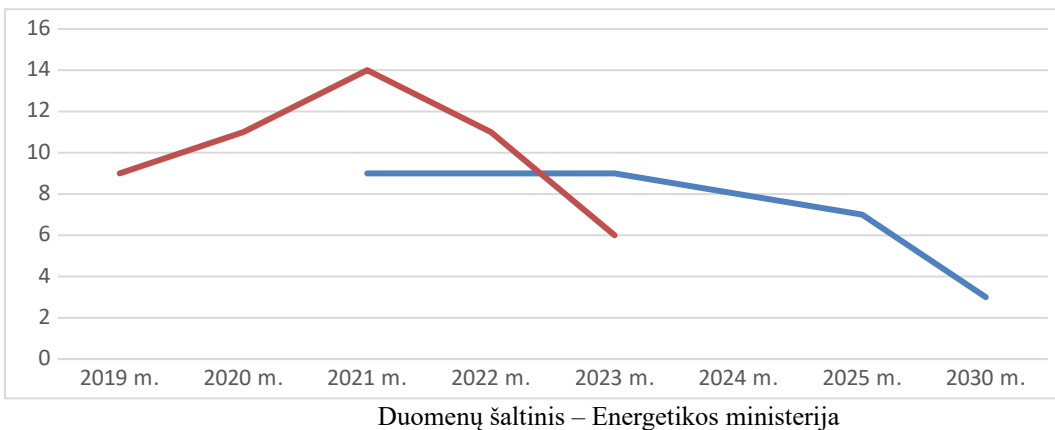
– Padidėjęs skaitmenizavimo informuotumas: 70% supratimas padidėja užbaigus projektą.

– Skaitmenizavimo indekso metodikos priėmimas.

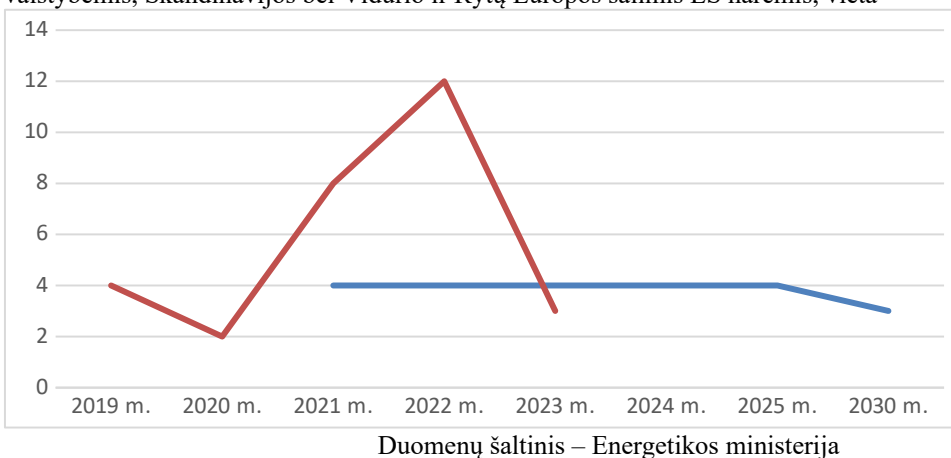
– Duomenų naudojimas: pradėtos bent 5 iniciatyvos.

Gavus finansavimą planuojama parengti metodiką 2025 metais.

2 paveikslas. Vidutinė galutinė elektros energijos kaina verslo ir pramonės vartotojams, palyginti su kitomis Baltijos valstybėmis, Skandinavijos bei Vidurio ir Rytų Europos šalimis ES narėmis, vieta

3 paveikslas. Vidutinė galutinė gamtinių dujų kaina verslo ir pramonės vartotojams, palyginti su kitomis Baltijos valstybėmis, Skandinavijos bei Vidurio ir Rytų Europos šalimis ES narėmis, vieta

03-001-02-04 (P)Uždavinys: Mažinti gyventojų energetinį skurdą

Siekiant didinti energinį efektyvumą pastatuose ir mažinti išlaidas už energiją, 2024 m. rugpjūtį paskelbtas kvietimas gyventojams teikti paraiškas daugiabučių namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimui. Subsidijos dydis gali siekti iki 60 proc. nuo visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, jei paramos gavėjai yra butų ir kitų patalpų savininkai. Subsidija padidinama dar 10 proc. punktų, jei elevatorinis šilumos punktas keičiamas į naują, automatizuotą šilumos punktą. Nepasiturintiems gyventojams bus skiriama 100 proc. išlaidų kompensacija (100% kompensacija nepasiturintiems gyventojams taikoma ir atliekant daugiabučių renovaciją). Atlikus šilumos punktų renovaciją daugiabučiuose namuose tolygiau šildomi butai, taupoma energija, o šilumos ir vandens tiekimo nuostoliai bei energijos sąnaudos sumažėja 15–20 procentų, kas automatiškai leidžia sumažinti gyventojų šildymo sąskaitas.

2024 metais buvo teikiama parama individualių namų gyventojams įsigyti efektyvesnius šildymo įrenginius, pakeitus neefektyvų katilą į šilumos siurblių ar įsirengus 5 klasės biokuro katilą. Iš viso šiai paramos priemonei per visą finansavimo laikotarpį skirta 118,2 mln. eurų iš 2021–2027 metų ES fondų investicijų programos lėšų. Nepasiturintiems daugiabučių ir individualių namų gyventojams buvo teikiamos būsto šildymo išlaidų kompensacijos (visiems šildymo būdams).

Siekiant lankstesnės reakcijos į kainų pokyčius, 2024 m. Seimas priėmė Elektros energetikos, Energetikos bei Gamtinių dujų įstatymų pataisas, kuriomis sudaroma galimybė Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai dažniau keisti visuomeninę elektros, gamtinių dujų bei centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainas buitiniams vartotojams. Dėl didelių svyravimų energijos išteklių rinkose visuomeninės elektros, gamtinių dujų ir

centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos galės būti perskaičiuojamos kartą per tris mėnesius ir tuo būdu bus sukuriama nauda buitiniams vartotojams, nes bus suteikta galimybė greičiau reaguoti į mažėjančias energijos produktų kainas rinkose.

Atsinaujinančių energijos išteklių ir piliečių energetikos bendrijų finansavimo priemonių sukūrimas.

Siekiant didinti socialinę įtrauktį, tuo pačiu sukuriant prielaidas bendrijos dalyviams naudotis AEI teikiamais privalumais ir atitinkamai mažinti energetinio nepritekliaus riziką fiziniams asmenims, 2023 m. patvirtinta nauja finansinė priemonė (lengvatinė paskola su dotacine dalimi), skirta skatinti naujų AEI pajėgumų plėtrą, kurią vykdytų AIEB/PEB, orientuotas į energetinio nepritekliaus mažinimą. Ši priemonė yra nukreipta ne tik į naujos žalios generacijos sukūrimą, bet taip pat siekia ir socialinių tikslų, t. y. sudaryti sąlygas aprūpinti žaliaja energija pačią pažeidžiamiausią elektros energijos vartotojų grupę. Kvietimas teikti paraiškas buvo paskelbtas 2024 m. balandžio 9 d. Šiuo metu savivaldybės vertinasi elektros poreikį, inicijuoja sprendimus dėl būsimų bendrijų steigimo.

Skatinamos yra PEB/AIEB, kurių dalyviais būtų savivaldybės ir (ar) įstaigos arba įmonės ir šių bendrijų pagrindinis tikslas būtų mažinti energetinį nepriteklį jos veiklos teritorijoje. Bendrijų pagrindinis veikimo modelio principas – tam tikra bendrijos įrengtos ar įsigytos elektrinės pajėgumų dalis bus paskirstyta energetinį nepriteklį patiriantiems asmenims, tokiu būdu sumažinant šių asmenų elektros sąskaitas. Energetinį nepriteklį patiriančiu asmeniu laikomas asmuo, turintis teisę į socialinę pašalpą, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme

Šiai priemonei buvo skirta 206,6 mln. Eur iš Valstybės biudžeto.

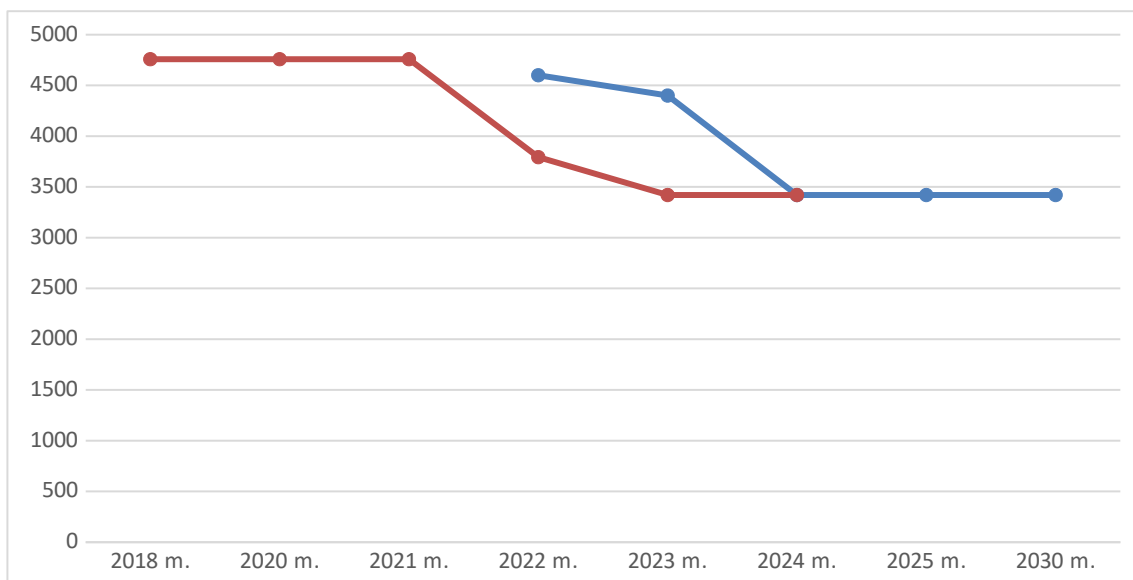
03-001-05-01 (P) Uždavinys: Integruoti Lietuvos gamtinių dujų rinką į bendrą ES dujų rinką

Nuo 2024 m. sausio 1d. pilnu pajėgumu pradėjo veikti dujotiekio jungtis tarp Latvijos ir Lietuvos. Tai leido padaryti kartu su Latvijos dujų perdavimo sistemos operatoriumi įgyvendintas jungties su Latvija pajėgumų padidinimo projektas ELLI (angl. Enhancement of Latvia-Lithuania interconnection).

ELLI – vienas paskutiniųjų Baltijos šalių regiono dujų rinkos integraciją didinančių projektų. Įgyvendinus jį pasiekta, kad dujos dideliais kiekiais teka (Latvijos pusėje dujotiekio pralaidumas abejomis kryptimis išaugo du kartus iki 130,5 GWh per parą Latvijos kryptimi ir iki 119,5 GWh per parą Lietuvos kryptimi) tarp Baltijos šalių ir Suomijos. 2022 metais Lietuvai nutraukus rusiškų dujų importą, ELLI atliko itin svarbų vaidmenį užtikrinant Latvijos dujų saugyklos užpildymą, kai tam buvo palankios rinkos sąlygos.

Klaipėdos SGD terminalas ir pastaruoju metu įgyvendinti GIPL ir ELLI jungčių projektai iš esmės padidino dujų tiekimo saugumą regione, pagerino Baltijos regiono šalių dujų rinkų integraciją ir regiono dujų rinkos veikimą bei sukūrė ekonomines ir geopolitines naudas.

4 paveikslas. Gamtinių dujų importo kelių diversifikavimo (IRD) indeksas (HHI)

Duomenų šaltinis – Energetikos ministerija

03-001-05-02 (P) Uždavinys: Sujungti Lietuvos elektros energetikos sistemą su kontinentinės Europos elektros energetikos sistema darbu sinchroniniu režimu

Įgyvendinant elektros sinchronizacijos projektą per 2024 m. buvo užbaigtas Neries transformatorių pastotės rekonstrukcijos 1-asis etapas, įrengti sinchroniniai kompensatoriai Telšiuose ir Alytuje. 2024 m. liepos 16 d. Baltijos šalių operatoriai informavo BRELL sutarties šalis apie BRELL sutarties nepratęsimą ir atsijungimą nuo IPS/ UPS sinchroninės zonos 2025 m. vasario mėn. 2024 m. lapkričio 26 d. ENTSO-E RGCE patvirtino Baltijos šalių pasirengimą susijungti sinchroniškai su kontinentinės Europos tinklais 2025 m. vasario mėn. Visus parengiamuosius darbus atlikus laiku 2025 m. vasario 9 d. Baltijos šalių elektros energetikos sistemos sėkmingai pradėjo veikti nuolatiniu sinchroniniu režimu su kontinentinės Europos tinklais.

Europos Komisija bendrai yra patvirtinusi daugiau kaip 1,2 mlrd. Eurų finansavimą Baltijos šalių energetikos sistemos sinchronizacijai su KET iš Europos infrastruktūros tinklų priemonės. Iš jų Lietuvos projektams iki šiol skirta beveik 470 mln. Eur. Priimti Europos Komisijos sprendimai dėl finansinės paramos skyrimo patvirtina, kad sinchronizacija yra visos ES projektas.

2025 m. bus teikiama paraiška finansavimui iš Europos infrastruktūros tinklų priemonės (CEF) paramai gauti, reikalinga sinchronizacijos infrastruktūros atsparumo didinimui (įrengiant antidronines sistemas, apsaugines sienes, kaupiant įrangos rezervą ir kt.).

03-001-06-03 (P) Uždavinys: Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą, didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo AEI dalį bei diegti taršos mažinimo priemones energetikos sektoriuje

Vilniaus transformatorių pastotėje 2023 m. spalio mėn. oficialiai pradėjo veikti vienas svarbiausių energetikos projektų nacionalinio saugumo prasme – didžiausia Europoje 200 MW baterijų sistema, kuri įvykus trikdžiams vos per sekundę galėtų sureaguoti ir padėtų užtikrinti nepertraukiamą elektros energijos perdavimą.

Sistemą sudaro keturi 50 MW galios baterijų parkai, įrengti elektros transformatorių pastotėse Vilniuje, Šiauliuose, Alytaus bei Utenos rajonuose. Jie energiją gali nepertraukiamai

teikti apie vieną valandą arba kol įsijungia kiti galios gamybos šaltiniai, pavyzdžiui, Kruonio HAE. Projektas žymi naują kokybinį tinklo atsparumo lygį ir padės Lietuvai įgyvendinti vieną svarbiausių uždavinių iki sinchronizacijos – galimybę dirbti izoliuotu režimu, t. y., savarankiškai.

Tai viena lanksčiausių ir greičiausių dažnio valdymo įrankių energetikoje – energijos kaupimo sistemą integruotą ir perdavimo tinklą. Atsiradus poreikiui veikti izoliuotu arba, kitaip, salos režimu, galima dažnį palaikyti savarankiškai. Projektas, skaičiuojant nuo pat tarptautinio pirkimo paskelbimo dienos, įgyvendintas per 34 mėnesius. Toks įgyvendinimo grafikas yra rekordinis, turint galvoje, kad tokio tipo projektas yra pirmas Baltijos šalyse, vienas pirmųjų ir didžiausių Europoje ir dar bent kelis metus tikrai bus tarp kaupimo sistemų lyderių.

Sistemos valdymo centro inžinieriai budi 24 valandas, 7 dienas per savaitę, taip užtikrindami nepertraukiamą paslaugos teikimą.

200 MW galios ir 200 MWh talpos kaupimo sistema po sinchronizacijos su kontinentinės Europos elektros tinklais prisidės prie atsinaujinančios energetikos integracijos. Tuomet baterijų parkai, elektros gamybai iš saulės ir vėjo esant didesnei nei vartojimas, galės kaupti, o prireikus ir vartojimui padidėjus, į tinklą atiduoti iš atsinaujinančių gamybos šaltinių sukauptą energiją.

Energijos kaupimo įrenginių sistemos operatore paskirtos bendrovės „Energy cells“ 100 proc. akcijų priklauso energijos perdavimo ir mainų įmonių grupei „EPSO-G“. „EPSO-G“ vienintelio akcininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.

Keturių baterijų parkų sistemai įrengti bendrovei „Energy cells“ buvo skirtas iki 87,6 mln. eurų finansavimas pagal ES ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo (angl. RRF) priemonės „NextGenerationEU“ planą „Naujos kartos Lietuva“.

2020 m. birželio mėnesį Lietuvos Respublikos Vyriausybė pritarė 700 MW galios vėjo elektrinių plėtros Lietuvos jūrinėje teritorijoje tikslingumui. 2022 m. gruodžio mėn. patvirtintas Lietuvos jūrinės teritorijos, skirtos atsinaujinančios energetikos plėtojimui, specialusis planas, leidžiantis nustatytoje teritorijoje plėtoti atsinaujinančią energetiką. Per 2021-2023 metus Energetikos ministerija atliko tyrimus ir kitus veiksmus, siekiant suteikti konkurso, planuoto organizuoti 2023 m. pabaigoje – 2024 m. pradžioje, dalyviams kuo daugiau informacijos apie konkursui skiriamą teritoriją tokiu būdu užtikrinant konkurencingus konkurso pasiūlymus. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2023 m. gruodžio 5 d. priėmė nutarimą³ pradėti konkursą dėl leidimo naudoti Lietuvos jūrinėje teritorijos dalį iki 700 MW leistinos generuoti galios vėjo elektrinių plėtrai ir eksploatacijai 2024 m. sausio 15 d., tačiau konkursui neįvykus dėl nepakankamo dalyvių skaičiaus, buvo nustatyta nauja konkurso paskelbimo data – 2024 m. lapkričio 18 d.⁴ Konkurso laimėtojas turės teisę į skatinimą, jei toks bus reikalingas, arba galės siūlyti vystymo mokesčių, mokėtiną valstybei. Numatoma, kad konkurso laimėtojas paaiškės 2025 m.

2022 m. rugsėjo mėn. parengta koncepcija dėl tolesnės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros jūrinėje teritorijoje numatant, kad jūrinės teritorijos dalis bus suteikiama konkurso būdu vystytojui, pasiūliusiam didžiausią vystymo mokesčių valstybei. Šiuo pagrindu parengtas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 22¹ straipsniu įstatymas, įsigaliojęs 2022 m. gruodžio mėn. 2023 m. kovo 30 d. pradėtos konkurso dėl leidimo naudoti Lietuvos jūrinėje teritorijos dalį iki 700 MW leistinos generuoti galios vėjo elektrinių plėtrai ir eksploatacijai be teisės į skatinimą procedūros ir 2023 m. spalio 12 d. nustatytas konkurso laimėtojas, kuris turės per 6 metus pastatyti Lietuvos jūrinėje teritorijoje iki 700 MW leistinos generuoti galios vėjo elektrinių parką.

³ [868 Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. 697 „Dėl Lietuvos Respub...”](#)

⁴ [808 Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. 697 „Dėl Lietuvos Respub...”](#)

Siekiant sudaryti galimybę prijungti abu numatytus plėtoti vėjo parkus prie sausumos tinklų, jiems rezervuota 1,4 GW galia tinkluose ir sudaroma galimybė prijungti Darbėnų pastotėje.

Numatoma, kad du vėjo elektrinių parkai Lietuvos jūrinėje teritorijoje gali pagaminti iki pusės dabartinio elektros energijos poreikio.

Siekdama užtikrinti darnią ir subalansuotą atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrą, Energetikos ministerija 2023 m. parengė ir Lietuvos Respublikos Seimui pateikė svarstyti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimus. Pakeitimais siekiama mažinti kliūtis AEI plėtrai, kai elektros energijos gamyba vykdoma savo reikmėms ir ūkio poreikiams, reglamentuojamas naujas elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, apskaitos modelis, taikant grynojo atsiskaitymo būdą, šio modelio sąvoka, veiklos principai, asmenys, kuriems šis modelis būtų taikomas. Taip pat, siekiant apsaugoti gaminančių vartotojų ir asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, interesus dėl elektrinės galios įsigijimo ir veiklos tęstinumo, kai elektrinės dalis yra įsigijama iš nuotolinio elektrinių parko, pateikti siūlymai dėl papildomų veiklos sąlygų ir reikalavimų, asmenims, planuojantiems vykdyti ir vykdančioms energetikos veiklą pagal Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas.

Siekiant į nacionalinę teisę perkelti Europos Parlamento ir Tarybos 2023 m. spalio 18 d. direktyvą (ES) 2023/2413, kuria iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2018/2001, Reglamentas (ES) 2018/1999 ir Direktyva 98/70/EB, kiek tai susiję su skatinimu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652 (toliau – Direktyva), bei pagerinti energetikos srities reglamentavimą mažinant administracinę naštą, Energetikos ministerija 2024 m. parengė ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstyti pateikė Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo, Elektros energetikos įstatymo, Energetikos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo ir Alternatyviųjų degalų įstatymo pakeitimus. Pakeitimais siekiama sutrumpinti leidimo modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančių elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį bei leidimo gaminti elektros energiją, kai jis išduodamas atlikus atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančios elektrinės ar elektros energijos gamybos įrenginio modernizavimą išdavimo terminą ir užtikrinti, kad leidimų išdavimo procedūros netruktų ilgiau nei nustatyti terminai. Taip pat pakeitimais siekiama mažinti administracinę naštą asmenims, siekiantiems plėtoti atsinaujinančius išteklius, supaprastinant atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių energijos gamybos įrenginių projektavimo ir statybos reikalavimus, įnešant daugiau aiškumo komunikacijoje su visuomene, įtvirtinant aiškias tiek asmenų, planuojančių statyti elektrines, tiek visuomenės pareigas. Be kita ko siekiama įtvirtinti nuostatas dėl atsinaujinančių išteklių energijos panaudojimo energijai gaminti galimybių žemėlapiu parengimo ir atsižvelgiant į parengtą žemėlapi paspartintų atsinaujinančių išteklių energijos plėtos zonų saulės šviesos energijos ir vėjo elektrinėms, perdavimo ir skirstomiejiems tinklams bei kaupimo įrenginiams nustatymo. Tuo atveju, kai iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminto nebiologinės kilmės kuro gamybos įrenginių plėtrą numato strateginiai dokumentai, šios technologijos taip pat būtų numatytos paspartintos plėtos zonų plane. Nustatant paspartintos plėtos zonas bus atliekamas Paspartintos plėtos zonų plano strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, dėl ko asmenims, siekiantiems plėtoti atsinaujinančius išteklius, būtų sudarytos palankesnės sąlygos greitesnei plėtrai, kadangi nereikėtų atlikti papildomų ilgai trunkančių poveikio aplinkai vertinimo procedūrų. Tais atvejais, kai strateginio pasekmių aplinkai vertinimo metu būtų nustatomas tam tikras poveikis, bus nurodoma, kokių taisyklių reikės laikytis ir kokias poveikio mažinimo priemones taikyti. Nurodytų įstatymų pakeitimo projektai 2024 m. buvo pateikti svarstyti Seimui.

Naujos kartos Lietuva plane numatyta 98,6 mln. eurų RRF lėšų (dotacijoms) juridinių asmenų, ūkininkų ir namų ūkių diegiamoms AEI elektrinėms ir kaupimo įrenginiams, prioritetą skiriant atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms, taip pat 549 mln. eurų

lengvatinėms paskoloms verslui ir viešiesiems juridiniams asmenims AEI elektrinėms įsirengti ar įsigyti iš nutolusio parko. UAB ILTE kvietimą „AEI paskolos juridiniams asmenims“ paskelbė 2024 m. kovo mėn.

2024 m. balandžio mėn. UAB ILTE paskelbė kvietimą „Paskolos energetikos bendrijoms“. Finansinei priemonei skirta 206 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. Finansinės priemonės tikslas – skatinti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų (AIEB) ir piliečių energetikos bendrijų (PEB), kurios siekia mažinti energetinį nepriteklių, investuoti į elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos įrenginius (saulės ir (ar) vėjo elektrines).

2024 m. spalio mėn. Europos Komisija patvirtino 180 mln. eurų Valstybės pagalbos schemą, skirtą elektros energijos kaupimo įrenginiams remti. Bus teikiama tiesioginės dotacijos, skirtos paremti ne mažiau kaip 1 200 MWh naujų elektros energijos kaupimo pajėgumų statybą. Priemonė bus taikoma visoms kaupimo technologijoms, tiesiogiai prijungtoms prie perdavimo tinklo. Projektai bus atrenkami konkurso būdu, o didžiausias pagalbos intensyvumas – 30 proc. atitinkamų investicinių išlaidų. Tai atveria kelią naujų elektros energijos kaupimo pajėgumų augimui, kurie užtikrins sklandų elektros gamybos iš atsinaujinančių šaltinių integravimą į sistemą, prisidės prie konkurencingos balansavimo rinkos plėtros ir ženkliai padidins tiek nacionalinį, tiek Baltijos regiono energetinį saugumą.

Pagal 2022 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. 1-265 patvirtintą 2021–2030 metų Energetikos plėtros programos pažangos priemonės „Didinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį, užtikrinant atsinaujinančių išteklių integraciją į elektros tinklus“ aprašą, 2023 m. Lietuvos energetikos agentūros skelbti kvietimai įgyvendinant veiklas: „Gamintojų investicijos į naujų atsinaujinančių energijos išteklių naudojančių elektros energijos gamybos pajėgumų sukūrimą“ (3 mln. eurų); „Investicinė parama saulės elektrinėms sausumoje“ (63 mln. eurų); „Investicinė parama vėjo elektrinėms sausumoje“ (18 mln. eurų). 2024 m. Lietuvos energetikos agentūros skelbti kvietimai įgyvendinant veiklas: „Investicinė parama saulės elektrinėms sausumoje“ (72 mln. eurų); „Investicinė parama individualiems elektros energijos kaupimo įrenginiams“ (4 mln. eurų). 2021–2027 m. ES fondų investicijų programoje, kurią Europos Komisija patvirtino 2022 m. rugpjūčio 3 d., numatytas elektros energijos gamybos iš AEI ir kaupimo sprendimų diegimo namų ūkiuose skatinimas (164,55 mln. eurų). Kvietimai gyventojams saulės elektrinėms įsirengti arba padidinti jau įrengtų saulės elektrinių įrengtąją galią paskelbti 2024 m. sausio mėn. (8 mln. eurų), 2024 m. vasario mėn. (12 mln. eurų) ir 2024 m. birželio mėn. (40 mln. Eurų). Taip pat 2024 metais parengti bei suderinti projektų finansavimo sąlygų aprašai, sudarytos prielaidos naujų kvietimų gyventojams paskelbimui 2025 m. pradžioje.

Lietuva, sėkmingai pasiekusi jai nustatytus AEI tikslus 2023 metais, ir toliau siekia būti ambicinga AEI srityje ir vykdo nuoseklią AEI plėtrą.

2023 m.⁵ AEI dalis, lyginant su šalies bendruoju galutiniu energijos suvartojimu sudarė 32,2 proc., bendrame elektros energijos suvartojime sudarė 36,2 proc., galutiniame energijos suvartojime transporto sektoriuje – 7,2 proc. Lietuvos tikslai 2030 metais vieni ambicingiausių Europoje – sieksime, kad AEI dalis bendrame energijos suvartojime sudarytų ne mažiau 55 proc., o elektros energijos, pagamintos iš AEI dalis, lyginant su šalies bendruoju galutiniu elektros energijos suvartojimu – 100 proc. Orientuosimės į AEI dalies didinimą elektros energetikos sektoriuje, skatindami paskirstytosios generacijos (elektros energiją gaminančių vartotojų ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų) plėtrą, kaupimo sprendinių diegimą, transporto elektrifikavimui reikalingos infrastruktūros plėtrą ir tinklų pritaikymą prie augančio elektros energijos gamybos iš AIE kiekio.

⁵ Statistiką apie atsinaujinančių išteklių dalis galutinės energijos balanse balansą Lietuvos statistikos departamentas už praėjusius metus pateikia einamųjų metų antroje pusėje, todėl 2024 m. kuro ir energijos balansas bus žinomas 2025 m. II pusemetyje.

Šiuo metu didžiausią įtaką AEI dalies didėjimui galutiniame energijos suvartojime sudaro AEI dalis šilumos ir vėsumos sektoriuje, kuri 2021 m. sudarė 48,62 proc. visos suvartotos šilumos ir vėsumos. Šilumos sektoriuje plačiausiai naudojamas atsinaujinančios energijos išteklius – kietasis biokuras – malkos ir kurui skirtos medienos ir žemės ūkio atliekos. 2021 m. didžiausias jo kiekis buvo suvartotas elektrai ir centralizuotai tiekiamai šilumai gaminti (47,4 proc.) bei namų ūkiuose (36,6 proc.).

2023 m. Lietuvoje veikiantys vėjo jėgainių parkai kartu su mažosiomis vėjo elektrinėmis pagamino 2,62 TWh elektros energijos. Vėjo elektrinių 2023 m. pabaigoje bendra įrengtų elektrinių galia sudarė 947 MW.

2021 m. elektros energijos bendroji gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių siekė 48,4 proc. 2024 m. elektros energijos bendroji gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių siekė 69,8 proc. Atsinaujinančią elektros energiją generuojančios saulės elektrinės 2023 m. pagamino 688,4 GWh elektros energijos, vėjo elektrinės pagamino 2536,1 GWh. Toki gamybos didėjimą be kita ko lėmė sparti elektros energiją gaminančių vartotojų plėtra. 2023 m. pabaigoje Lietuvoje veikė 85,3 tūkst. gaminančių vartotojų, kurių bendra leistina generuoti galia siekė 876,8 MW, o 2024 m. pabaigoje – daugiau nei 123,7 tūkst. gaminančių vartotojų, kurių bendra leistina generuoti galia siekė 1420,6 MW. Nuo 2021 m. įvyko dideli pokyčiai elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamyboje, 2024 m. saulės ir vėjo elektrinėse elektros energijos gamyba lyginant su 2021 m. išaugo daugiau kaip 50 proc. Visa tai leido Lietuvai užsitikrinti energijos išteklių poreikį iš alternatyvių šaltinių ir stiprinti energetinę nepriklausomybę, todėl, 2022 m. vasario 24 d. Rusijos Federacijai pradėjus plataus masto karinę invaziją į Ukrainą, Lietuva viena iš pirmųjų Europoje galėjo visiškai atsisakyti elektros, dujų ir naftos importo iš Rusijos Federacijos, nepakenkdama šalies apsirūpinimo energija tiekimo saugumui.

Hidroelektrinės 2021 m. pagamino 434 GWh elektros energijos. Šių elektrinių plėtra nevyksta dėl taikomų aplinkosauginių ribojimų, o elektrinių įrengtoji galia sudaro 877 MW.

2021 m. didėjo elektros energijos gamyba iš biodujų. 2021 m. iš biodujų buvo pagaminta 157 GWh elektros energijos, t. y. 5 proc. daugiau nei 2020 m. Tikslinga didinti išvalytų biodujų (biometano) gamybą jas panaudojant transporto sektoriuje taip užtikrinant pažangiųjų biodegalų naudojimo tikslų įgyvendinimą.

Kelių transporto sektoriuje 2021 m. buvo sunaudota 91 219 TJ energijos, iš kurių 77 proc. sudarė kelių transporto dyzelinas, 11 proc. – automobilių benzinas, 4,4 proc. – suskystintos naftos dujos. Pastaraisiais metais kelių transporto dyzelino populiarumas augo – 2021 m. kelių transporto sektoriuje jo sunaudota 3 proc. daugiau nei 2020 m. AEI dalis kelių ir geležinkelių transporte 2021 m. padidėjo iki 6,69%, tačiau iškastinio kuro naudojimas vis dar buvo dominuojantis. Siekiant reaguoti į didėjančias iškastinio kuro naudojimo apimtis transporto sektoriuje, būtina įgyvendinti politikos kryptis užtikrinančias degalų iš AEI panaudojimą atskiruose transporto sektoriaus segmentuose, ypatingą dėmesį skiriant transporto elektrifikacijai, vandenilio, skystųjų antros kartos biodegalų ir biometano dujų panaudojimui.

Naujos kartos Lietuva plane numatyta beveik 77 mln. Eur skatinti degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybą ir naudojimą – plėtoti elektromobilių įkrovimo tinklą ir alternatyviųjų degalų pildymo infrastruktūrą, siekiant užtikrinti, kad 2030 m. bendro galutinio transporto sektoriaus energijos suvartojimo dalis, kurią sudaro atsinaujinantys energijos ištekliai, siektų 15 proc.

2022 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. 1-192 buvo patvirtintas Plėtros programos 2021–2030 metų Energetikos plėtros programos pažangos priemonės „Įgyvendinti degalų iš AEI gamybos priemonės ir plėtoti jų panaudojimo infrastruktūrą transporto sektoriuje“ aprašas ir veiklos „Privačių elektromobilių įkrovimo priėgų įrengimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas. Siekiant nustatyti efektyviausias privačios elektromobilių įkrovimo infrastruktūros plėtros kryptis ir infrastruktūros įtaką elektros energijos tinklui, energijos skirstymo operatorius inicijavimo studijos parengimą, kurioje taip pat nagrinėjama ir elektromobilių ir jų

įkrovimo infrastruktūros įtaka elektros energijos tinklui bei siūlomos infrastruktūros plėtros kryptys. Studijos rezultatai parodė, kad tikslingiausias plėtros kryptys privačių įkrovimo stotelių įrengimui vietos, kuriose elektromobiliai praleidžia daugiausiai laiko stovėdami, tai gali būti individualūs namai, daugiabučių namų teritorijos, darbovietės, įmonės, įstaigos ir kt.

Pagal veiklos „Privačių elektromobilių įkrovimo priėgų įrengimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašą 2022 m. buvo paskelbti 4 kvietimai teikti paraiškas, 2023 metais – 8 kvietimai teikti paraiškas, 2024 metais – 9 kvietimai teikti paraiškas. Daugiausiai paraiškų elektromobilių stotelių įsirengimui teikė fiziniai asmenys siekiantys įsirengti elektromobilių stoteles individualiuose namuose arba privačiose daugiabučių namų parkavimo vietose. Kvietimus teikti paraiškas planuojama skelbti periodiškai iki pat 2026 m.

2022 m. liepos 22 d. buvo patvirtintas Plėtros programos pažangos priemonės veiklos „Biometano dujų gamybos pajėgumų didinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas ir paskelbtas kvietimas teikti paraiškas. Įvertinus gautas paraiškas energetikos ministro 2023 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. 1-50 buvo skirtas 8,36 mln. Eur finansavimas 3 projektams, o 2024 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. 1-58 – dar vienam projektui skirta 2,64 mln. Eur. 2024 m. sausio 15 d. buvo atnaujintos biometano gamybos įrenginių įrengimo projektų finansavimo sąlygos ir paskelbtas antras kvietimas. 2024 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1-153 dar dviem projektams buvo skirtas 5,66 mln. Eur finansavimas, tačiau iš jų pasirašyta tik viena finansavimo sutartis už 2,5 mln. Eur. Iš viso yra įgyvendinami 5 projektai.

Energetikos ministro 2023 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. 1-231 buvo patvirtintas veiklos „Skystųjų antros kartos biodegalų gamybos pajėgumų sukūrimas“ finansavimo sąlygų aprašas. 2023 m. liepos 24 d. paskelbtas kvietimas. 2024 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. 1-7 buvo skirtas 7 mln. eurų finansavimas dviem projektams. 2024 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 1-121 patvirtintas atnaujintas projektų finansavimo sąlygų aprašas, paskelbtas antrasis kvietimas. 2024 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. 1-181 skirtas 1,7 mln. Eur finansavimas vienam projektui. Iš viso yra įgyvendinami 3 projektai.

Efektyviam degalų iš AEI panaudojimui transporto sektoriuje buvo sukurta degalų iš AEI apskaitos vienetų sistema. 2021 m. liepos mėn. buvo atrinktas apskaitos vienetų sistemos valdytojas, kuris įgyvendino elektroninės sistemos sukūrimo ir funkcionalumo užtikrinimo darbus. Apskaitos vienetų sistema buvo paleista 2021 m. gruodžio 2 d., o registracija, po sistemos bandymų, pilna apimtimi buvo atidaryta 2022 m. sausio 1 d. Energetikos ministerija parengė ir patvirtino apskaitos vienetų sistemos administravimo tvarkos aprašą, kuris buvo patvirtintas energetikos ministro įsakymu 2021 m. gruodžio 29 d. Apskaitos vienetų sistema sudarys galimybes panaudoti skirtingos rūšies degalus iš AEI siekiant 15 proc. tikslo įgyvendinimo, užtikrinant pagamintų degalų iš AEI paklausą. Per 2022 m. į apskaitos vienetų sistemą užsiregistravo ir duomenis deklaravo beveik visi šalyje veikiantys degalų tiekėjai, užregistruota degalų ir degalų iš AEI siuntų, kurių suminis kiekis sudarė apie 84 tūkst. TJ.

Vienas iš esminių uždavinių šilumos sektoriuje yra CŠT sistemų transformacija pereinant prie modernesnių ir efektyvesnių šilumos gamybos ir tiekimo būdų. Atsižvelgdama į tai, Energetikos ministerija 27 mln. Eur 2021-2027 m. ES fondų lėšų skiria centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklų efektyvumo didinimui, adaptuojant tinklą darbui žematemperatūriu režimu bei modernizuojant įvadinę šilumos apskaitą tikslu įdiegti nuotolinio nuskaitymo funkciją. Šioms veikloms įgyvendinti Energetikos ministro 2022 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 420 buvo patvirtintas „2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-03-04 „Įgyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones“ aprašas. Didinant AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai CŠT sektoriuje, iš 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos numatyta investuoti 75 mln. Eur. Šios investicijos bus skirtos naujų nedidelės galios AEI naudojančių technologijų (pvz.: biokuro katilai, biokuro kogeneracinės jėgainės) diegimui ir esamų modernizavimui, nusidėvėjusių biokuro katilų keitimui kitomis AEI naudojančiomis technologijomis, prioritetą teikiant AEI deginančių

kogeneracinių jėgainių bei didelio efektyvumo biokuro katilų su šilumos siurbliais ar talpyklom diegimui, pritaikytų deginti miško kirtimo liekanas (SM3 kokybės biokurą), atliekinės šilumos panaudojimo skatinimui. Tuo tikslu energetikos ministro 2023 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. 1-204 buvo patvirtintas „2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-03-05 „Įgyvendinti AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai didinančias priemones centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje“ aprašas. 2024 m. lapkričio 20 d. energetikos ministro įsakymu Nr. 1-195 buvo patvirtinta CŠT pažangos priemonių veiklų valstybės pagalbos teikimo schema. Taip pat 2024 m. buvo suderintas skatinamosios finansinės priemonės „Paskolos šilumos tiekėjams ir gamintojams“ finansavimo sąlygų aprašymas, kad UAB ILTE 2025 m. pradžioje galėtų paskelbti kvietimą šilumos tiekėjams ir nepriklausomiems šilumos gamintojams teikti paraiškas paramai gauti.

03-001-06-05 (P). Uždavinys: Didinti viešųjų centrinės valdžios, individualių gyvenamųjų pastatų ir įmonių energijos vartojimo efektyvumą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių juose naudojimą

Dėl Energetikos ministerijos sėkmingai inicijuotų investicijų ir faktiškai įgyvendintų projektų 2021 m., 2022 m. ir 2023 m. decentralizuotame šilumos ir vėsumos gamybos infrastruktūros sektoriuje (šilumos gamybos įrenginių atnaujinimo projektai namų ūkiuose šilumos siurbliais) bei viešosios centrinės valdžios pastatų sektoriuje (viešųjų centrinės valdžios pastatų atnaujinimo projektai), faktiniai sutaupyti energijos rodikliai, skaičiuojant suminiu akumuliaciniu metodu, 2021 m., 2022 m. ir 2023 m. viršijo planuotas reikšmes.

2022 m. rugpjūčio 12 d. energetikos ministro įsakymu Nr. 1-250 patvirtintas 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ aprašas, pagal kurio veiklas numatytos investicijos į decentralizuotos šilumos ir vėsumos gamybos infrastruktūros efektyvumo didinimą ir atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumų plėtrą, o taip pat viešųjų centrinės valdžios pastatų atnaujinimą. Šios pažangos priemonės veiklos, susijusios su šilumos siurblių skatinimu ir viešųjų centrinės valdžios pastatų modernizavimu, taip pat papildomai prisideda prie inovatyvumo (kūrybingumo) horizontaliojo principo šiais aspektais:

- Skatinamos naujausios, ženkliai didesnės vertės, galimybių ir kokybės technologijos valstybei aktualiems iššūkiams spręsti decentralizuotame šilumos sektoriuje. Aktualiausi iššūkiai apima oro aplinkos kokybės gerinimą, kokybiškesnį, tvaresnį ir pigesnį gyventojų apsirūpinimą šilumos energija, energetikos sistemos didesnę saugumą, lankstumą, savarankiškumą, didesnę energetinę nepriklausomybę nuo importuojamo iškastinio kuro išteklių;

- Pažangos priemonė skatina mokslinių tyrimų ir kokybiškesnių rezultatų paiešką (2023 m. atliekamas tyrimas dėl centrinės valdžios pastatų inventoriaus kokybiškesnės informacijos surinkimo (Viešųjų pastatų modernizavimo teisės aktų analizės studija);

- Pažangos priemonė skatina kūrybiškų ir efektyviausių sprendimų paiešką (EM užsakymu 2023 m. sukurtas interaktyvus žemėlapis EnerGIS įskaitant šilumos siurblių plėtros registrą ir centrinės valdžios pastatų inventorių), kurie efektyviau padeda įgyvendinti Pažangos priemonės veiklas;

- Pažangos priemonė skatina efektyvų ir inovatyvų verslo ir mokslo bendradarbiavimą, nes įgyvendinant pažangos priemonės veiklas ženkliai auga technologijų, elektros, energetikos, inžinerinės, statybų ir susijusių pakraipų kvalifikuotos darbo jėgos poreikis.

Pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 veiklų – viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimas rezultatai.

2021-2027 ES fondų investicijų programoje viešųjų pastatų atnaujinimui numatyta 62 mln. Eurų. Šiai veiklai įgyvendinti yra patvirtinti projektų atrankos kriterijai, parengta investavimo strategija, rengiamas finansavimo sąlygų, viešųjų pastatų atnaujinimo finansavimui gauti, aprašas. Panaudojus šias lėšas iki 2029 m. pabaigos planuojama renovuoti apie 100 tūkst. m² centrinės valdžios viešųjų pastatų ploto ir kasmet sutaupyti apie 8,8 GWh pirminės energijos bei sumažinti apie 800 t išmetamo CO₂ kiekį. Kvietimus projektams įgyvendinti planuojama paskelbti 2024 m. II ketv.

Siekiant įgyvendinti Nacionaliniame energetikos ir klimato veikslių plane 2021 – 2030 m. viešųjų pastatų atnaujinimo išipareigojimus ir Aštuonioliktos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano priemonę (priemonė 6.2.20), centrinės valdžios pastatų atnaujinimui planuojama skirti finansavimą iš 2021 – 2027 m. ES fondų ir Modernizavimo fondo. Pagal 2022 metais pateiktą paraišką Europos investicijų bankui gautas 40 mln. eurų finansavimas iš Modernizavimo fondo, parengtos ir Energetikos ministro 2022 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 1-478 patvirtintos projektų finansavimo sąlygos, pagal kurias 2022 m. gruodžio 29 d. paskelbtas kvietimas teikti paraiškas viešųjų centrinės valdžios pastatų atnaujinimo projektų finansavimui gauti. 2023 m. liepos 26 d. minėtas kvietimas sustabdytas, kadangi gauta paraiškų visai kvietime numatyta sumai, baigtas paraiškų vertinimas ir sudarytos finansavimo sutartys. Pagal šias sutartis pradėta įgyvendinti 16 projektų, kuriais planuojama atnaujinti apie 68 tūkst. m² pastatų ploto. 2024 metais užtikrintas papildomas 30 mln. eurų finansavimas iš Modernizavimo fondo viešųjų pastatų atnaujinimui ir 2024 m. spalio 25 d. paskelbtas naujas kvietimas centrinei valdžiai priklausančioms biudžetinėms įstaigoms teikti paraiškas viešųjų pastatų atnaujinimo finansavimui gauti. Kvietimo metu gautos ir vertinamos biudžetinių įstaigų 23 paraiškos 51 tūkst. m² ploto pastatų atnaujinimui.

Viešųjų pastatų atnaujinimo projektų 2021 –2027 m. finansavimui planuojama taikyti 2014–2020 m. perspektyvoje naudotus finansavimo modelius, tačiau pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 456 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ pakeitimo“ atliktą Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos pakeitimą bus finansuojami pastatų renovacijos projektai, kuriais pastatuose siekiama ne žemesnės kaip B energinės klasės ir juose diegiamos atsinaujinančių energijos išteklių priemonės. Pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2024 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 1-209 patvirtintą 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03 -001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ veiklos „1. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimas visoje Lietuvoje“ ir veiklos „4. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimas Vidurio ir Vakarų Lietuvoje“ projektų finansavimo sąlygų aprašą Nr. 1, 2024 m. gruodžio 16 d. paskelbtą kvietimą gautos ir vertinamos 14 viešųjų įstaigų paraiškų 68,4 tūkst. ploto pastatų atnaujinimui.

Pagal 2014-2020 m. ES fondų investicijų veikslių programą buvo įgyvendinamos 04.3.1-VIPA-T-113 „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“, 04.3.1-VIPA-V-101 „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (I)“ ir 04.3.1-FM-F-105 „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“ priemonės. Pagal šias ir kitas priemones 2021 ir 2022 metais baigta atnaujinti 6 centrinės valdžios viešieji pastatai (8 630 m² ploto), kasmet sutaupant 0.82 GWh energijos bei sumažinant apie 82 t išmetamo CO₂ kiekį, 2023 metais baigta 36 pastatų atnaujinimo projektai ir atnaujinta 96 464 m² viešųjų pastatų ploto, kasmet sutaupant 8.5 GWh energijos

bei sumažinant apie 850 t išmetamo CO₂ kiekį ir 2024 metais baigta 40 pastatų projektų ir atnaujinta 151 100 m² viešųjų pastatų ploto, kasmet sutaupant 13,3 GWh energijos bei sumažinant apie 1330 t išmetamo CO₂ kiekį.

Pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 veiklų - neefektyvių biomasės katilų ir iškastinio kuro katilų pakeitimo į efektyvesnes technologijas rezultatai.

Tai viena iš sėkmingiausių energetikos ministerijos inicijuotų paramos priemonių gyventojams.

Papildomai energetikos ministerijos užsakymu 2022 m. buvo parengta Lietuvos šilumos ir vėsumos potencialo įvertinimo studija (<https://enmin.lrv.lt/lt/naujienos/parengta-lietuvos-silumos-ir-vesumos-potencialo-ivertinimo-studija>), kurioje, atsižvelgiant į strateginiuose dokumentuose numatytas ilgalaikes politikos priemones, šilumos ir vėsumos vartotojų bazinius pokyčius, pastatų renovacijos tempus, energijos vartojimo efektyvumo didėjimo kryptis, klimato kaitos ir kitų faktorių pokyčius, suformuluotos energijos efektyvumo didinimo užduotys ir galimi scenarijai Lietuvos šilumos ir vėsumos sektoriuje 2025 m., 2030 m, 2040 m. norint 2050 m. pasiekti klimato neutralumo tikslus. Studijos apimtyje atlikta decentralizuoto sektoriaus šilumos gamybos įrenginių inventorizacija, kuri ateityje prisidės prie efektyvesnio šios pažangos priemonės politikos formavimo. Atliktas tyrimas bei surinkta svarbi informacija užtikrins, kad atsinaujinančiųjų išteklių šilumos ir vėsumos energijos pajėgumų plėtra ir toliau didėtų tinkamu tempu, atitinkančiu kintančią energijos paklausą, siekiant klimato neutralumo tikslų.

Siekiant klimato neutralumo tikslų, transformuojant žemo efektyvumo ir didelės taršos kuro pasiūlą, decentralizuotame šilumos ir vėsumos sektoriuje pagal 2021–2027 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijas (individualių gyvenamųjų pastatų šilumos gamybos įrenginių atnaujinimui iš viso numatyta 120,2 mln. Eurų) bei atsižvelgiant į Pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 veiklas, 2023 m. liepos 26 d. Lietuvos Respublikos Energetikos ministro įsakymu patvirtintas veiklų, susijusių su katilų keitimu į efektyvesnes šilumos gamybos technologijas projektų finansavimo sąlygų aprašas, nustatantis reikalavimus būsimiems pareiškėjams ir projektams, kurie finansuojami, siekiant gyventojams pasikeisti šilumos gamybos įrenginius (katilus) į efektyvesnes ir netaršias šilumos gamybos technologijas (aukšto efektyvumo ir mažos taršos biokuro katilus ir šilumos siurblius). Nuo 2023 m. spalio 5 d. iki 2024 m. balandžio 5 d. buvo paskelbti 5 kvietimai gyventojams teikti paraiškas, o nuo 2024 m. spalio 1 d. iki 2024 m. spalio 19 d. galiojo dar 4 kvietimai (kol buvo surinktos paraiškos už visą kvietimų sumą). Pagal 2023 m. – 2024 m. pradžioje galiojusius kvietimus buvo gauta 5439 paraiškos, o pagal 2024 m. spalio mėnesį skelbtus kvietimus gauta 2681 paraiška, ir planuojama, kad mažiausiai tiek efektyvesnių įrenginių bus įdiegta per maksimalų 18 mėn. laikotarpį. Per 2023 m., pagal paskelbtus kvietimus, faktiškai įrengta 423 vnt. efektyvių šilumos gamybos įrenginių, kurių galia siekia 5,79 MW. Šilumos siurbliai sudarė 275 vnt., kurių galia siekė 2,78 MW. Naujai įdiegti efektyvus šilumos gamybos įrenginiai ne tik sumažino gyventojų išlaidas už šilumos energiją, tačiau ir leido pagerinti aplinkos oro kokybės bei energijos vartojimo efektyvumo rodiklius – nuo 2023 m. sutaupoma apie 18,29 GWh per metus galutinės energijos. Per 2024 m., pagal paskelbtus kvietimus, faktiškai įrengta 2530 vnt. efektyvių šilumos gamybos įrenginių, kurių galia siekia 28,33 MW. Šilumos siurbliai sudarė 2170 vnt., kurių galia siekė 21,30 MW. Naujai įdiegti efektyvus šilumos gamybos įrenginiai ne tik sumažino gyventojų išlaidas už šilumos energiją, tačiau ir leido pagerinti aplinkos oro kokybės bei energijos vartojimo efektyvumo rodiklius – nuo 2024 m. sutaupoma apie 49,98 GWh per metus galutinės energijos.

Per 2021-2030 m. laikotarpį, įgyvendinus pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 šilumos gamybos įrenginių atnaujinimo veiklas pilna apimtimi, planuojama, kad bus įdiegta 166,3 MW efektyvių atsinaujinančių energijos išteklių naudojančių šilumos gamybos technologijų vietoje šiuo metu naudojamų iškastinio kuro įrenginių, ne mažiau kaip 20,504

tūkst. Lietuvos namų ūkių (priklausomai nuo technologijų pasirinkimo šis skaičius gali sumažėti) naudos efektyviausias ir netaršias šilumos gamybos technologijas, kas leis sutaupyti apie 7,6 TWh suminės galutinės energijos 2021-2030 m. laikotarpiu bei sumažinti oro taršą, ypatingai kietosiomis dalelėmis. Ši priemonė prie energijos efektyvumo 2030 m. tikslo įvykdymo prisidės beveik 20 proc. apimtimi.

Politikos priemonė – energijos sutaupymo susitarimai. Priemonės tikslas – valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse energijai imlios įrangos ir technologijų modernizacija bei procesų optimizacija, kurie sąlygotų kokybiškesnes ir pigesnes viešąsias paslaugas Lietuvos gyventojams. Energetikos ministerija 2020-2024 m. laikotarpiu iš viso sudarė 33 energijos sutaupymo susitarimus su daug energijos suvartojančiomis valstybės ir savivaldybių valdomomis įmonėmis. 2020 metais buvo sudaryti 3 susitarimai, 2021 metais – 1, 2022 metais – 15, 2023 metais – 13 ir 2024 m. – 1. Pagal sudarytus energijos sutaupymo susitarimus valstybės ir savivaldybių valdomos įmonės įsipareigojo racionaliau vartoti energiją ir planuojama, kad iki 2030 metų bus sutaupyta 3,45 TWh suminės galutinės energijos. Ši priemonė prie energijos efektyvumo 2030 m. tikslo įvykdymo prisidės beveik 10 proc. apimtimi. Įmonės, veikiančios energetikos, sausumos, oro ir vandens transporto, pašto paslaugų, valstybės kelių priežiūros, renginių organizavimo, valstybės nekilnojamo turto valdymo, nacionalinių duomenų tvarkymo ir kitose svarbiose veiklose įsipareigojo kasmet iki 2030 m. diegti platų spektrą technologinių ir organizacinių energijos efektyvumo didinimo priemonių, kurios apima elektros, mos energijos, iškastinio kuro efektyvesnę vartojimą bei pačių įmonių darbuotojų elgsenos pokyčius, kurie pakeistų įmonių personalo įpročius tiek darbo metu tiek ne darbo metu taupiau vartoti energiją. Dalis valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių ateityje pačios pasigamins reikalingą elektros energijos poreikį diegiant saulės šviesos fotovoltinius modulius.

03-001-11-01 (T) Uždavinys: Siekti ekonomikos skatinimo per energetikos sektoriaus priemones

„Suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimo kitais energijos šaltiniais“ programai 2024 m. iš valstybės biudžeto lėšų buvo skirta 3,8 mln.

2024 m. vasario 1 d., paskelbtas kvietimas teikti paraiškas finansuoti suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimą kitais energijos šaltiniais.

Kaip ir ankstesniais metais, parama vienam butui siekė iki 726 eurų: daugiabučių namų vidaus tinklų įrengimui ar pertvarkymui laiptinėse bei bendros paskirties patalpose – iki 242 eurų, namo butų elektros instaliacijos ar dujų sistemos pertvarkymui – iki 242 eurų, taip pat elektrinės arba dujinės viryklės įsigijimui – iki 242 eurų.

2024 metais pirmenybė dėl finansavimo skyrimo buvo suteikiama 2021–2023 metais teiktoms, tačiau nefinansuotoms paraiškoms, kurios įtrauktos į Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros (APVA) sudarytą rezervinių paraiškų sąrašą. Į šį sąrašą įtrauktos paraiškos, kurioms 2021–2023 metais nepakako finansavimo lėšų ir (ar) kurioms finansavimas buvo skirtas, tačiau projektai per 2021–2023 metus nebuvo įgyvendinti arba neužbaigti įgyvendinti.

2020 m. pradėta paramos priemonė sulaukė didelio gyventojų aktyvumo. Preliminariais duomenimis su valstybės parama elektrinėmis viryklėmis arba centralizuotai tiekiamomis dujomis pakeista daugiau kaip 32 tūkstančiai dujų balionų. Vadinas, 32 tūkstančiai namų ūkių gali džiaugtis tiek didesniu saugumu, tiek didesniu komfortu, nes parama skiriama ne tik elektros instaliacijos ar dujų sistemos įrengimui daugiabutyje, bet ir naujos modernios viryklės įsigijimui.

Iš viso 2020–2024 metais nesaugių dujų balionų keitimui alternatyviais energijos šaltiniais daugiabučiuose Energetikos ministerija skyrė beveik 31 mln. eurų paramą. Ja jau

pasinaudojo per 1600 iš 2000 daugiabučių šalyje ir pasikeitė suskystintų naftos dujų balionus elektrinėmis viryklėmis arba centralizuotai tiekiamomis gamtinėmis dujomis .

Dujų balionų daugiabučiuose jau nebeliko Joniškio, Kelmės, Elektrėnų, Jonavos, Kazlų Rūdos, Molėtų, Pakruojo rajonų savivaldybėse.

03-001-11-02 (T) Uždavinys: Didinti energijos gamybos, energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumą bei atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą

Panaudojant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 04.3.1-VIPA-V-101 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (I)“, valstybės investicijų ir kitų programų lėšas 2022 m. buvo baigti atnaujinti 3 centrinės valdžios viešųjų pastatų (toliau – viešieji pastatai) (7994 m² ploto), kas leis kasmet sutaupyti iki 0,7 GWh pirminės energijos ir apie 70 t/CO₂ sumažinti šiltnamio efektą sukeliančias emisijas.

Pagal naująjį viešųjų pastatų atnaujinimo instrumentą (patvirtintą Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 1-58 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-T-113 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo, pakeitimo” sudarytos palankesnės finansinės sąlygos biudžetinėms įstaigoms bei viešosioms įstaigoms, ketinančioms taikyti energijos taupymo paslaugų teikėjo (ETPT) modelį. Pagal šias sąlygas 2023 metų sausio mėnesio duomenimis įgyvendinami 93 centrinės valdžios atnaujinimo projektai, kurių vertė kartu su Energijos efektyvumo fondo dalimi sudaro 63,076 mln. eurų ir planuojama atnaujinti iki 156 tūkst. kv. m. viešųjų pastatų ploto. Iš jų 44 projektus, įgyvendina viešosios įstaigos bei Valstybės įmonė Turto bankas (šiemis projektams skirta 24,7 mln. eurų grąžinamoji subsidija bei 19,1 mln. eurų paskola iš Energijos efektyvumo fondo, finansuojamo Europos regioninės plėtros fondo lėšomis. Siekiant įgyvendinti aukščiau minėtus viešųjų pastatų atnaujinimo išpareigojimus ir Aštuonioliktos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano priemonę (priem. 6.2.20), centrinės valdžios pastatų atnaujinimui planuojama skirti finansavimą iš 2021 – 2027 m. ES fondų ir Modernizavimo fondo. 2022 metais pateikta paraiška Europos investicijų bankui ir užtikrintas 40 mln. eurų finansavimas iš Modernizavimo fondo, parengtos ir Energetikos ministro 2022 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 1-478 patvirtintos projektų finansavimo sąlygos, pagal kurias 2022 m. gruodžio 29 d. paskelbtas kvietimas teikti paraiškas viešųjų centrinės valdžios pastatų atnaujinimo projektų finansavimui gauti.

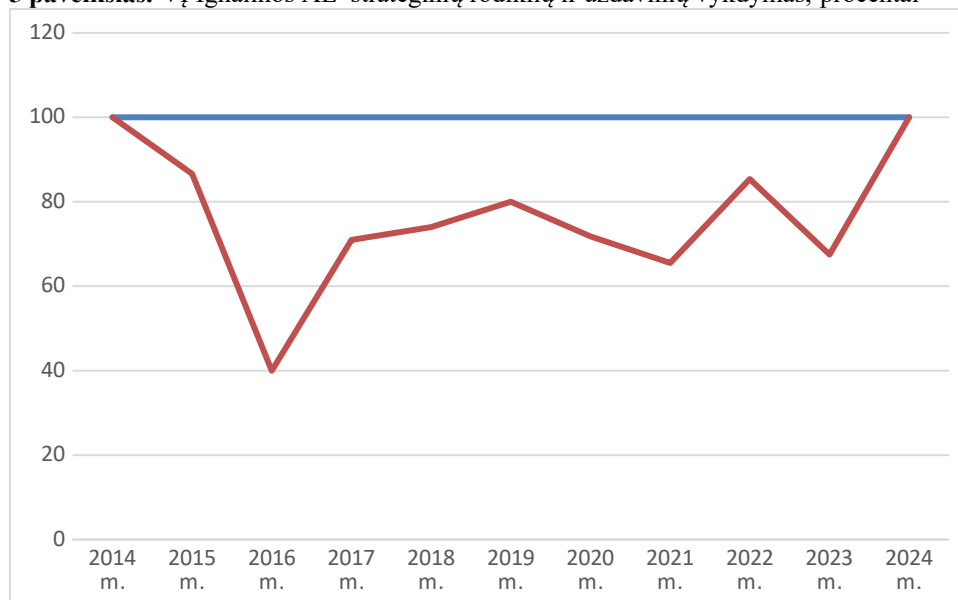
Energetikos ministerija ir toliau siekia įgyvendinti skatinimo priemones, kuriomis siekiama didinti nacionalinį energijos vartojimo efektyvumą, populiarinant efektyvų ir švarų (netaršų) šildymą ir vėsinimą individualiuose gyvenamuosiuose pastatuose bei modernizuojant viešąją infrastruktūrą, taip pat integruojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją taip, kad būtų galima tvariai sumažinti ir išmetamo CO₂ kiekį ir išlaidų už energiją dydį. Pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-LVPA-T-116 priemonę „Gatvių apšvietimo modernizavimas“ ir 13 prioriteto „Veiksmų, skirtų Covid-19 pandemijos sukeltai krizei įveikti, skatinimas ir pasirengimas aplinką tausojančiam, skaitmeniniam ir tvariam ekonomikos atgaivinimui“ priemonę 13.1.2-LVPA-T-116 „Gatvių apšvietimo modernizavimas“ atnaujinus gatvių apšvietimo infrastruktūrą, savivaldybėms mažės išlaidos už elektros energiją ir tinklų priežiūrą, bus efektyviau naudojama elektra ir mažinamas neigiamas poveikis aplinkai. Įgyvendinus projektus, gatvių apšvietimui bus sunaudojama mažiau elektros energijos, atitinkamai bus

sumažinta aplinkos tarša. Dėl atnaujintos modernios apšvietimo įrangos ne tik pagerės miestų, miestelių ar kaimo vietovių estetinis vaizdas, tačiau ir padidės gatvių apšvietumo lygis, o tai sąlygos didesnę visų eismo dalyvių saugumą tamsiu paros metu. Pagal 2020-2021 m. paskelbtus kvietimus ir įvertintas paraiškas nacionaliniu mastu buvo įgyvendinami 43 projektai, kuriems skirtas 24,5 mln. eurų finansavimas. 2022 m. – 2024 m. rezultatai: pilnai įgyvendinti 40 gatvių apšvietimo modernizavimo projektų, liko pabaigti 3 projektus. Įgyvendintuose projektuose modernizuota 43 076 vnt. šviestuvų moderniais LED technologijų šviestuvais bei atnaujinta kita su apšvietimu susijusi infrastruktūra, o galutinės energijos sutaupymai siekia 8,93 GWh per metus (suminiu būdu iki 2030 m. bus sutaupoma 36,32 GWh galutinės energijos).

BRANDUOLINĖS ENERGETIKOS OBJEKTŲ EKSPLOATAVIMO NUTRAUKIMO IR RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PROGRAMA (03-002)

03-002-06-09. Uždavinys: Įgyvendinti Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo projektus pagal patvirtintą planą

5 paveikslas. VĮ Ignalinos AE strateginių rodiklių ir uždavinių vykdymas, procentai

Duomenų šaltinis – Energetikos ministerija

2024 m. vasario 9 d. energetikos ministro įsakymu Nr. 1-31 buvo patvirtinta 2024-2027 metų valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės (toliau – VĮ Ignalinos AE) veiklos strategija, o 2024 m. kovo 29 d. energetikos ministro įsakymu Nr. 1-67 buvo patvirtinti Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės 2024 metų veiklos rodikliai, pagal kuriuos

skaičiuojamas efekto vertinimo kriterijus „VĮ Ignalinos AE strateginių rodiklių ir uždavinių vykdymas, procentais“.

6 paveikslas. Galiojančių Ignalinos AE VATESI išduotų licencijų dalis, procentais

Duomenų šaltinis – Energetikos ministerija

2024 m. pabaigoje VĮ Ignalinos AE turėjo VATESI išduotas licencijas šioms licencijuojamoms veikloms: vykdyti Ignalinos AE energijos blokų ir senesnių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginių eksploatavimo nutraukimo veiklą (išduota 2024 m. spalį), Ignalinos AE panaudoto branduolinio kuro sausojo tipo tarpinio saugojimo saugyklos eksploatavimas, Ignalinos AE sucementuotų skystųjų radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimas, Ignalinos AE labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų saugyklos (projektas B19-1) eksploatavimas, Ignalinos AE panaudoto branduolinio kuro saugyklos (projektas B1) eksploatavimas, Ignalinos AE labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyno (projektas B19-2) statyba ir eksploatavimas, mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno (projektas B25) statyba ir eksploatavimas, kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo ir pradinio apdoravimo įrenginio (B2 projektas) eksploatavimas, kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginio ir radioaktyviųjų atliekų saugyklos (projekto B3/4) eksploatavimas.

VATESI licencijos ir leidimai išduodami asmenims, turintiems pakankamus technologinius, finansinius, vadybos sistemas, žmogiškuosius, avarinės parengties, fizinės saugos, branduolinių medžiagų saugaus laikymo ir vežimo, jų apskaitos ir kontrolės, atitinkančios TATENA ir Euratomo garantijų įgyvendinimo nuostatas, pajėgumus, leidžiančius tinkamai vykdyti licencijuojamos ar leidimais reguliuojamos veiklos sąlygas ir užtikrinti branduolinę saugą. Galiojančios VĮ Ignalinos AE licencijos veiklai su branduolinės energetikos objektais užtikrina tinkamą žmonių ir aplinkos apsaugą nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio. Iki 2024 m. pabaigos VĮ Ignalinos AE neįvyko nei vieno incidento, klasifikuojamo pagal tarptautinę branduolinių įvykių skalę kaip pirmo ir aukštesnio lygio, suminė personalinė apšvitos dozė vienam darbuotojui neviršijo nustatytos 18 mSv ribos, radioaktyviųjų medžiagų išmetimai į orą ir vandenį buvo žymiai mažesni už leidžiamas normas.

Šis uždavinys parengtas įgyvendinant 2011 m. liepos 19 d. Tarybos direktyvą 2011/70/Euratomas, kuria nustatoma panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų atsakingo ir saugaus tvarkymo Bendrijos sistema, vadovaujantis Jungtine panaudoto kuro tvarkymo saugos ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugos konvencija ir Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymą.

Taip pat užtikrinama Lietuvos įsipareigojimų pagal Stojimo į Europos Sąjungą sutarties protokolą Nr. 4 „Dėl Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje“ įgyvendinimą⁶. Taip pat prisidedama įgyvendinant Vyriausybės programos nuostatas, Vyriausybės programos įgyvendinimo plane nustatytus darbus ir (arba) veiksmus ir kituose strateginio planavimo dokumentuose numatytus tikslus, uždavinius ir priemones.

Atsižvelgiant į 2022 m. gegužės mėnesį įvykusios TATENA integruotos peržiūros misijos ARTEMIS, kurios metu buvo atliktas radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro tvarkymo Lietuvoje ir Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo įvertinimas, pateiktas rekomendacijas:

– atlikti bendrą Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo poveikio aplinkai vertinimą (iki šiol PAV buvo atliekami atskiriems Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo projektams): Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo poveikio aplinkai vertinimo programą Aplinkos apsaugos agentūra patvirtino 2023 m. gegužės mėnesį. 2024 m. rugsėjo mėnesį VĮ Ignalinos AE pasirašė sutartį su Lietuvos energetikos institutu dėl Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos parengimo;

– nustatyti detalesnę giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno (toliau – GA) įrengimo strategiją (GA megaprojektas) ir GA įrengimo projekto kainą: 2024 m. gruodžio mėnesį SKB International pagal sutartį su VĮ Ignalinos AE pateikė ataskaitą dėl GA įrengimo projekto veiksmų plano/grafiko parengimo ir kainos nustatymo;

– parengti ir patvirtinti optimizuotą GA įrengimo projekto finansavimo modelį pagal finansavimo šaltinius: atsižvelgiant į tai, kad tarpinstitucinei darbo grupei (Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko 2021 m. spalio 20 d. potvarkis Nr. 180), kuriai buvo pavesta parengti pasiūlymus dėl papildomų Rezervinio (stabilizavimo) fondo pajamų šaltinių ir optimizuoto GA įrengimo projekto finansavimo modelio bei jo priežiūros, yra reikalinga ekspertinė pagalba, yra sutarta su Finansų ministerija, kad ji atliks pirminę analizę apie galimybes padidinti fondo pajamas įplaukomis į valstybes biudžetą, o vėliau bus svarstomas tarptautinio viešojo pirkimo poreikis pasiūlymams dėl papildomų Rezervinio (stabilizavimo) fondo pajamų šaltinių ir optimizuoto GA įrengimo projekto finansavimo modelio bei jo peržiūros parengti.

2024 m. kovo 15 d. VĮ Ignalinos AE dalyvaujant Energetikos ministerijai, vykdė pirmąją viešąją konsultaciją savivaldybių atstovams dėl GA įrengimo Lietuvoje vietos parinkimo proceso. Viešojoje konsultacijoje, kuri vyko gyvai ir nuotoliniu būdu, dalyvavo atstovai iš 42 savivaldybių. Tai yra pirmasis suplanuoto viešųjų konsultacijų ciklo su visuomene renginys, siekiant užtikrinti suinteresuotųjų šalių atviras diskusijas ir jų dalyvavimą priimančiam sprendimui GA įrengimo Lietuvoje vietos parinkimo procese. Pradėtomis konsultacijomis taip pat įgyvendinamos 2023 metais atliktos TATENA peržiūros misijos ARTEMIS, skirtos įvertinti kaip Lietuva vykdo potencialiai tinkamų GA įrengimo vietų atrankos procesą, rekomendacijos didinti visuomenės įsitraukimą į giluminio atliekyno įrengimo projektą.

Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. 1-248 patvirtintas atnaujintas Galutinis Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo planas, kuriame aprašyta Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo strategija, planas ir grafikas iki 2038 m., darbai, įvertintos eksploatavimo nutraukimo išlaidos, eksploatavimo nutraukimo metodai ir technologijos, atliekų, susidarysiančių eksploatavimo nutraukimo metu, kiekiai, saugos ir

---

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1491 „Dėl valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės pirmojo bloko stabdymo datos“ įteisino sprendimą sustabdyti Ignalinos AE 1-ąjį bloką 2004 m. gruodžio 31 d. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1448 „Dėl valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės antrojo bloko sustabdymo“ ir energetikos ministro 2009 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. 1-251 „Dėl valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės antrojo bloko sustabdymo“ nuostatas, 2009 m. gruodžio 31 d. buvo galutinai sustabdytas Ignalinos AE 2-asis blokas.

poveikio aplinkai vertinimas, nurodyti neapibrėžtumai, galintys paveikti Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo datą ir kainą. Šį planą numatoma peržiūrėti kas 7 metus.

Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2018 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 1-272 patvirtintas Galutinis Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimo planas. 2023 m. vykdant Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos (toliau – MRAS) eksploatavimo nutraukimo projektą buvo užbaigti atliekų išėmimui iš MRAS rūšio reikalingos infrastruktūros įrengimo darbai, atlikti infrastruktūros “karštieji” bandymai. Iki 2024 m. pabaigos iš saugyklos buvo išimta ir į Ignalinos AE saugyklas išgabenta 12599 m³ radioaktyviųjų atliekų. 2025 m. iš MRAS teritorijos planuojama išvežti visas likusias pirmines ir antrines radioaktyvias atliekas.

Pagrindinis įmonės veiklos finansavimo šaltinis yra ES finansuojama Ignalinos programa. Europos Komisija, vykdydama savo įsipareigojimus, iki 2020 metų pabaigos Ignalinos programai skyrė 1817,8 mln. eurų. 2021–2027 metų daugiametės finansinės programos laikotarpiu numatyta Ignalinos atominės elektrinės uždarymo procesui skirti 552 mln. eurų. Dvimečiais sprendimais Europos Komisija patvirtina skiriamų lėšų sumą ir atitinkamų metų Ignalinos programos darbo programas. Dalį iš ES biudžeto Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimui skiriamų lėšų administruoja VŠĮ Centrinė projektų valdymo agentūra, kita dalis Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo projektų finansuojama per Tarptautinį Ignalinos eksploatavimo nutraukimo rėmimo fondą, kurį pagal šio fondo taisykles ir savo pirkimo procedūras administruoja Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas.

Valstybės biudžeto lėšos naudojamos VĮ Ignalinos AE darbuotojų darbo užmokesčio daliai finansuoti, mokesčiams padengti bei tam tikroms su Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimu susijusioms išlaidoms, kurios negali būti finansuojamos ES lėšomis. Valstybės skiriamos lėšos sudaro ne mažiau kaip 14 proc. Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimui skiriamų lėšų.

Efektyvus Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo projekto įgyvendinimas taip pat yra susijęs su nuolatiniu rizikų vertinimu ir jų valdymu. Gerinant rizikų valdymą, 2024 m. VĮ Ignalinos AE buvo diegiama korporatyvinė įmonės rizikų valdymo sistema ERM (*angl. Enterprise Risk Management*). Sistema buvo konfigūruojama pagal visus įmonėje esančius rizikų valdymo lygius: strateginį, projektinį ir procesinį. Atnaujinti rizikų registrai kartu su rizikų švelninimo priemonėmis buvo įtraukiami į šią sistemą. Kartu vyko rizikų valdytojų mokymai naudotis ERM sistema, kuri leidžia rizikų valdytojams matyti rizikų sąsajas su įmonės strateginiais rodikliais, vykdyti rizikų švelninančių priemonių stebėseną, rengti švieslentes ir kt. Sistema buvo parengta naudojimui 2024 m. ir bus toliau plėtojama 2025 m.

2024 metais buvo atliktas rizikų valdymo brandos auditas, kuris parodė, kad įmonėje tinkamai įgyvendinta ir veikia rizikos valdymo sistema. Įgyvendinus eilę gerinančių priemonių, 2024 metais pasiektas 3,34 rizikų valdymo brandos lygis. Rizikų valdymo gerinimo veiksmai bus tęsiami ir 2025 m.

Atsižvelgdama į tai, kad VĮ Ignalinos AE, kaip ir daugelis darbdavių, susiduria su kvalifikuotos darbo jėgos trūkumu ir pensinio amžiaus sulaukusių darbuotojų skaičiaus didėjimu (2024 m. pabaigoje pensinio amžiaus buvo sulaukę 229 žm. (15 % visų darbuotojų), o 2027 m. – šio amžiaus sulauks dar iki 400 žm.) ir siekdama užtikrinti ne tik įmonės veiklos strategijos įgyvendinimą, bet ir būti vienu patraukliausių darbdavių Lietuvoje, įmonė didelį dėmesį skiria šioms sritims:

– sąžiningam darbo užmokesčiui užtikrinimui (2024 m. buvo peržiūrėta priedų, mokamų už darbą nukrypstant nuo normalių darbo sąlygų, sistema ir padidinti priedų dydžiai);

– pakeičiamumo užtikrinimui (2024 m. buvo peržiūrėta kertinių pozicijų sistema ir buvo užtikrintas 43 kertinių pozicijų pakeičiamumas (56 % visų pozicijų)); atnaujintas saugai svarbių pareigybių sąrašas ir parengtas rezervas (98 % visų pareigybių); prasidėjo vadovų mentorystės programos vykdymas);

- esamų darbuotojų išsaugojimui ir naujų darbuotojų pritraukimui (įmonė pastoviai dalyvauja įvairiose karjeros dienose bei mugėse, priima praktiką norinčius atlikti studentus);
- lyderystės stiprinimui (2024 m. buvo baigti visų lygių tęstiniai vadovų mokymai lyderystės temomis, kurios buvo adaptuotos pagal vadovų kompetencijų įvertinimą, taip pat įmonėje veikia Vadovų klubas, vienijantis 150 darbuotojų, užimančių vadovaujančias pozicijas);
- žmogiškųjų išteklių valdymo procesų tobulinimui, siekiant gerųjų praktikų įvedimo (2024 m. įmonė pirmą kartą dalyvavo tarptautinio lygmens Top employer audite, siekiant 2027 m. gauti Top employer sertifikatą, parodantį, kad įmonė veikia vadovaudamasi geriausiomis žmogiškųjų išteklių praktikomis);
- darbuotojų ugdymui ir kompetencijų auginimui;
- darbuotojų ambasadorystės ir įsitraukimo didinimui.

2024 m. išmontuota 5462 t įrangos, o iš viso nuo darbų pradžios išmontuota 76723 t, t. y. 43% viso išmontuotino kiekio. Per metus nugriauti 24 statiniai. 2023 m. II ketv. Įsigaliojo sutartys su rangovais (konsorciumas, kuriam vadovauja Prancūzijos kompanija EDF, ir konsorciumas, kuriam vadovauja Westinghouse), kurie parengs reaktorių aktyviosios zonos (R3) išmontavimo galimybių koncepcijas. Pirmosios ataskaitos VĮ Ignalinos AE pastaboms pateiktos ir patvirtintos 2024 m. liepos mėn. Kartu su EK buvo priimtas sprendimas, kad sekančiame projekto etape – koncepcinio dizaino rengime – ir toliau dalyvaus abu rangovai. Atitinkamos sutartys buvo pasirašytos 2024 m. rugsėjį, o koncepcinio dizaino ataskaitos turi būti parengtos 2025 m. liepą. Siekiant apsaugoti žmones ir aplinką nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio ir nepalikti nepelnytų naštų ateities kartoms, t. y. sutvarkyti visas Lietuvoje esančias ir susidarysiančias radioaktyvias atliekas ir panaudotą branduolinį kurą, iki 2026 metų numatoma:

- pašalinti atliekų, kurių radiologinių savybių vertės neviršys nebekontroliuojamųjų lygių (neradioaktyviųjų atliekų) – ne mažiau 53 proc. viso atliekų kiekio;
- sudėti į atliekyną labai mažo, mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų – ne mažiau 16 proc. viso atliekų kiekio;
- sudėti į saugyklą visą panaudotą branduolinį kurą – 21 571 vnt. (100 proc. užbaigta sudėti 2022 m.) ir kitų ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų – ne mažiau nei 43,7 proc. viso pradinio atliekų kiekio

ENERGETIKOS MINISTERIJOS VALDYMO PROGRAMA (03-003)

Energetikos ministerijos valdymo programą sudaro tęstinės veiklos uždaviniai, tęstinės veiklos priemonės, šių uždavinių ir priemonių rezultato ir (arba) veiklos efektyvumo rodikliai ir priemonėms įgyvendinti numatomos tęstinės veiklos lėšos.

Valdymo programoje suplanuota veiklai užtikrinti skirtos išlaidos (darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, prekių ir paslaugų įsigijimo, darbdavių socialinių pašalpų, materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos).

03-003-11-02 (T) Uždavinys: Atstovauti Lietuvos energetikos politikos interesams ES institucijose ir tarptautinėse organizacijose formuojant ir įgyvendinant Lietuvos ir ES energetikos politiką

2022 m. Rusijos pradėtas karas prieš Ukrainą turėjo didelę neigiamą įtaką ES energetikos sektoriui. Rusija dėjo dideles pastangas siekiant destabilizuoti ES energijos tiekimo saugumą, manipuliavo energijos išteklių tiekimu, taip paveikdama energijos kainas ir tuo pačiu darydama neigiamą įtaką visai ES ekonomikai, tuo siekiant sukelti nepasitenkinimą

ES vykdoma politika Ukrainos atžvilgiu tarp ES piliečių ir šantažuoti ES. Šie Rusijos veiksmai sulaukė koordinuoto ES atsako. Daugiausiai veikslių ES lygmeniu buvo padaryta 2022 m., kurių teigiamos pasekmės buvo jaučiamos ir 2023 m. bei 2024 m.

ES energijos kainų padėtis 2023-2024 m. gerokai pagerėjo, palyginti su 2022 m., tačiau kainos išliko aukštesnės už prieš krizinį lygį. ES toliau buvo įgyvendinami gamtinių dujų diversifikavimo projektai, didintas gamtinių dujų išgavimas viduje, gamtinės dujos keistos biodujomis. Per pastaruosius kelerius metus EU visiškai pasikeitė dujų tiekimo architektūra ir didžiausią vaidmenį atlieka LNG tiekimas. Visgi nerimą kelia didėjantys RU LNG kiekiai ES. 2024 m. pabaigoje ES gamtinių dujų saugyklos buvo pilnai užpildytos (virš 90 proc.). Be to, siekiant išlaikyti tinkamą pasirengimą 2024-2025 m. žiemai buvo pratęstas daugumos krizinių reglamentų galiojimas. 2024 m. toliau vyko intensyvi atsinaujinančių energetikos šaltinių plėtra, taip pat 2024 m. gale baigė galioti tranzito susitarimas per Ukrainą, taigi Rusijos planai turėjo visiškai priešingą rezultatą nei ji tikėjosi. 2025 m. pradžioje liko tik vienas RU dujoms išnaudojamas vamzdynas Turkstream. Visgi, nepaisant to, kaip minėta, didėjo rusiškų SGD kiekiai ES sistemoje (kai tarpu vamzdynų dujų kiekiai nuosekliai mažėjo). Šiuo atžvilgiu labai svarbus Komisijos komunikato REPowerEU vaidmuo.

2024 m. įvyko keli incidentai Baltijos jūroje, kurių metu buvo nutrauktos povandeninės energetikos ir telekomunikacijų jungtys. Pažymėtina, kad palyginus su 2021-2023 m. laikotarpiu, kai buvo priimtas *Fitfor55* paketas, 2024 m. ES teisėkūros prasme buvo daug ramesni. 2024 m. birželio mėn. buvo priimtas susitarimas dėl Komisijos reglamento dėl Euratomo saugumo kontrolės taikymo atnaujinimo. Tai techniškai sudėtingas reglamentas, jo pakeitimais siekta supaprastinti ir aktualizuoti ataskaitų teikimą Komisijai dėl valstybių narių veikslių, siekiant užtikrinti branduolinio ginklo neplatintojimą įsipareigojimus. Šiuo klausimu buvo glaudžiai dirbama kartu su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija (VATESI), kuri buvo atsakinga už pozicijos formavimą. Derybų metu pasiekti Lietuvą tenkinantys rezultatai. 2024 m. gegužės 30 d. Taryba patvirtino išvadas dėl ES elektros tinklų infrastruktūros. Išvadose siūlomos priemonės dėl tarpusavyje sujungto ir atsparaus elektros tinklo Europoje, siekiant užtikrinti energetinį saugumą ir sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ES. 2024 m. birželio 17 d. Taryba patvirtino išvadas, kuriomis siekiama užtikrinti medicininių radioaktyviųjų izotopų tiekimą. Medicininiai radioaktyvieji izotopai atlieka labai svarbų vaidmenį diagnozuojant vėžį, širdies veiklos sutrikimus bei kitas ligas ir vis dažniau naudojami vėžio gydymui. 2024 m. gruodžio 16 d. pritarta Tarybos išvadoms dėl geoterminės energijos naudojimo skatinimo. Išvadose akcentuojamas geoterminės energijos, kaip vietos atsinaujinančiojo energijos išteklių, potencialas užtikrinant energetinį saugumą, tvarumą ir prisidedant prie prieinamų energijos kainų, bei tai, kad geoterminės energijos naudojimas padeda siekti strateginių Europos Sąjungos tikslų mažinant energetinę priklausomybę ir iškastinio kuro importą, ypač šildymo ir vėsinimo sektoriuose.

Dėl REPowerEU plano įgyvendinimo nerimą kelia 2024 m. išaugęs Rusijos SGD importas į ES. LT 2024 m. kovo 4 d. TTE taryboje buvo iškėlus AOB klausimą dėl Rusijos SGD importo į ES stabdymo. Europos Komisija birželį, gruodį šiuo klausimu surengė aukšto lygio vadovų susitikimus, o spalio 15 d. TTE taryboje (LT ir grupės šalių iniciatyva) buvo įtrauktas klausimas dėl tolesnių veikslių, susijusių su REPowerEU plano įgyvendinimu. Europos Komisija 2025 m. kovo mėn. pateikti veikslių planą (Roadmap) dėl REPowerEU plano įgyvendinimo su pasiūlymais, kaip būtų visiškai atsisakyta Rusijos iškastinio kuro iki 2027 m. Normalizuojantis situacijai, 2023 m. įvyko 4 eilinės ir 2 neformalios ES Energetikos tarybos, nevyko neeilinės Energetikos tarybos. Reaguojant į Ukrainoje susidariusią situaciją Zaporozės atominėje elektrinėje ir kituose branduoliniuose objektuose, Lietuva nuolat kėlė branduolinės saugos klausimus ES Tarybos Atominių klausimų darbo grupės posėdžiuose, prašydama Europos Komisiją, valstybes nares ir TATENA padėti užtikrinti Ukrainos branduolinių objektų saugą, Rusijos pasitraukimą iš Zaporozės branduolinės jėgainės.

1.	AB „KN Energies“ (1B)	Tęstinės veiklos rodikliai						
		Pelningumas, vidutinė metinė koreguota EBITDA	35,0	35,6	49,3	≥33,9 mln. Eur	46,1 ml. Eur	56,6 ml. Eur
2.	UAB „EPSO-G“ (1B)	Tęstinės veiklos rodikliai						
		Vidutinė metinė nuosavo kapitalo grąža, proc.	-17,0	20,1	16,4	≥ 4,7		
3.	VĮ Ignalinos	Vidutinis metinis grynosios skolos santykis su EBITDA	0*	0,8	0	≤ 8,2 karto		
		Vidutinė koreguota metinė nuosavo kapitalo grąža, proc.					≥6,5	≥6,5
		Vidutinis metinis grynosios skolos santykis su koreguota EBITDA					≤ 4,0	≤ 4,0
		Įgyvendinamų pažangos projektų rodikliai						
		Radioaktyviųjų atliekų patalpintų į atliekynus, kiekis, kub. metrais	4 149	3 590	3785	3 500	3 500	3 500
		Bendras išmontuotos įrangos kiekis, tonomis	4 070	4 644	5462	>5 000	~8 500	~8 500

5 lentelė. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų pasiektos ir planuojamos pasiekti pagrindinių veiklos rodiklių reikšmės

Eil. · Nr ·	Valstybės kontroliuojamo s viešosios įstaigos pavadinimas	Veiklos tikslas arba programos uždavinys	Rodiklio pavadinimas (matavimo vienetai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Planuojamos rodiklių reikšmės		
				2022 metai	2023 metai	2024 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metai
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	VšĮ Lietuvos energetikos agentūra	Tęstinės veiklos rodikliai							
		Didinti energijos gamybos, energijos	Veiklos plano priemonių įgyvendinimas, proc.	100	100	100	100	100	100

		išteklių ir energijos vartojimo efektyvumą bei atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą	Įgyvendinamų tarptautinių projektų skaičius, vnt.	8	7	9	2	4	3
			Energijos vartojimo auditų patikra, vnt.	51	98	50	50	50	50
			Energijos sutaupymo susitarimų patikra proc. ⁷	50*	33*	31	>30	>25	>25
			Galutinės energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo priemonių patikra proc. ⁸	43,1*	30,2*	37,7	>30	>25	>25

* Rodikliai nurodyti pagal Energetikos ministerijai LEA pateiktas ataskaitas

Energetikos ministras

Žygmantas Vaičiūnas

⁷ Energijos sutaupymo susitarimų (pagal Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 7 straipsnį) įgyvendinimą pagrindžiančios dokumentacijos patikrinimas, sutaupymų apskaičiavimas ir vertinimas. Procentas apskaičiuojamas nuo VŠĮ Lietuvos energetikos agentūrai pateikto energijos sutaupymų dydžio.

⁸ Galutinės energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo priemonių (pagal Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 8 straipsnį) įgyvendinimą pagrindžiančios dokumentacijos patikrinimas, sutaupymų apskaičiavimas ir vertinimas. Procentas apskaičiuojamas nuo VŠĮ Lietuvos energetikos agentūrai pateikto energijos sutaupymų dydžio.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija 302308327, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	2024 METŲ VEIKLOS ATASKAITA
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-03-26 Nr. 55-101
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Arnoldas Pikžirnis, Energetikos viceministras
Sertifikatas išduotas	ARNOLDAS PIKŽIRNIS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-03-08 10:28:09 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-05-03 17:42:06 – 2029-05-02 23:59:59
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rasa Kiūdytė, Kancleris
Sertifikatas išduotas	RASA KIŪDYTĖ, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-03-13 12:31:50 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2024-12-18 10:43:53 – 2028-12-17 10:43:53
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Žygimantas Vaičiūnas, Energetikos ministras
Sertifikatas išduotas	ŽYGMANTAS VAIČIŪNAS, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-03-25 18:47:23 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-03-25 18:47:28 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2024-12-12 08:32:44 – 2028-12-11 08:32:44
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, i.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.80.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-03-26 08:44:04)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-03-26 08:44:05 DBSIS